

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jeličevič v Nunskih ulicah in Leban v Verdijevem tekalšču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po pettivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Bolezen sv. očeta.

Kakor smo poročali v zadnji št. svojega lista, je sv. oče papež v nedeljo tako nevarno obolet za vnetjem pljuč, da se je njegova smrt pričakovala od ure do ure, in da so zdravniki izgubili vsako upanje do njegove rešitve. Zatorej pa je bilo tudi toliko večje naše začudenje, ko smo v sredo doznali iz raznih poročil dohajajočih raznim listom iz Rima, da se je zdravstveno stanje sv. očeta izdatno zboljšalo. V torek popoldne sta izvršila namreč zdravnika Laponi in Mazzoni neko operacijo, vsled katere se je sv. oče papež mnogo bolje počutil in se je zdelo, da bode za zdaj najbrže premagal bolezen. Odstranila sta mu namreč zdravnika skoro jeden liter tekočine, ki se je nabrala okolo njegovih pljuč ter tako ovirala delovanje pljuč ter otežkočila dihanje sv. očeta. Po ti operaciji čutil se je sv. oče jako olajšan, kar je sam priznal raznim visokim osebam, ki se nahajajo vedno v njegovi bližini. Sv. oče papež, govoreč po končani operaciji z zdravnikom Mazzonijem, izrazil je željo, da bi rad videl tekočino, katero so mu odstranili. Pri ti priliki pa je tudi pohvalil spretnost Mazzonijevo. Vprašal je namreč Mazzonija, kako je to, da ni čutil nobene bolečine pri operaciji. Mazzoni je odgovoril sv. očetu, da je to pripisovati nekemu novemu instrumentu, s katerim se izvršujejo take operacije. Sv. oče pa je zdravniku rekel, da je to pripisovati tudi zdravnikovim spretnim rokam.

V Rimu se nahaja vse polno kardinalov. Tam so zbrani že vsi italijanski kardinali, in dan na dan dohajajo tja tudi kardinali iz drugih krajev. Papeževi nečaki, grofi Pecci, se nahajajo cel čas papeževе bolezni v vaticanu. Sv. oče papež bi rad delal, in ga zdravniki komaj zadržujejo v tem.

V sredo popoldne je poklical sv. oče k sebi monsignora Angelija, kateremu je dejal, da ga žalosti, da ne bo mogel prisostovati pobožnostim na čast karmeličanski Materi Božji. Angeli je skušal sv. očeta spraviti na druge misli, a sv. oče ni odgovoril nobene besede več.

Tekom dneva se je sv. oče izrazil, da hvali Boga za milost, da se je mogel od vseh posloviti. „Jaz sem truden“, dejal je sv. oče, „in z veseljem se poslavljam“.

Kardinal Oreglia je dobil naročilo, izročiti novoimenovanemu kardinalom kardinalske klobuke, da se morejo udeležiti konklave.

Apostolska tiskarna je dobila povelje izgotoviti vse potrebno za konklave. Tajnikom konklave je imenovan monsignor Volpini.

„Grazer Volksblatt“ poroča iz Rima: Lahko je mogoče, da bodo prijatelji kardinala Rampolla, da onemogočijo izvolitev

kardinala Oreglia papežem, na strani Vanutellija ali Svampa. Za Svampa je baje tudi mnogo tujih kardinalov. Veliko pristašev dobiva zadnji čas kombinacija Svampa ali Vanutelli z Agliardijem kot državnim tajnikom. Dopisnik „Fremdenblatt-ov“ je pa zvedel, da se polaga važnost na to, da je kardinal, ki bi bil izvoljen, živel izven političnega boja. V tem slučaju bi Rampolla ohranil svoje mesto in vodil dalje politiko. V tem posebno podpira Rampollo nadškof iz Toulouse, kardinal Mattieu.

Laška vlada je storila vse priprave, da konklave od zunaj ne bo moten.

Osojbe v Vatikanu je dobilo nalog pripraviti dve kapeli. V kapeli Najsvetejšega bo sv. oče, ako umrje, ležal v velikem ornatu na mrtvaškem odru in sicer z nogami izven železne ograje, da bo moglo ljudstvo poljubovati znamenje na papeževih čevljih. V drugi kapeli bo provizorično pokopan, dokler se ne izvedo njegova testamentarična določila.

„Avanti“ pravi, da je sv. oče Petrov novič zapustil cerkvi, svoje zasebno premoženje pa svojemu nečaku. „Avanti“ kakor sploh soc. dem. in liberalni listi si o premoženju sv. očeta izmišljujejo nalašč veliko pretirane številke.

Zjutraj je sv. oče zahteval nakrat izvenvaticanske liste, ker je pričel sumiti, da opis njegovega položaja v nalašč zanj prirejenih posebnih izdajah vaticanskih listov ni zanesljiv. Monsignor Angelini je bil radi tega v veliki zadregi. Pomagal mu je dr. Laponi, ki je sv. očetu prepovedal čitanje.

Sv. oče je dejal monsign. Angeliju, da je izgubil vse upanje. Sv. oče je rekel, da čuti, da ga kliče Bog k sebi. Rad zapušča zemljo, ker je storil svojo dolžnost napram cerkvi in človeštvu.

V četrtek poklical je k sebi sv. oče kardinala Rampollo in se je z njim dolgo časa razgovarjal o raznih cerkvenih zadevah in opvavih. Zdelo se je, da je bolezen sv. očeta popolnoma odlegla. Zato je izrazil sv. oče željo, da hoče popoldne vsprejeti sv. kolegij. Za ta vsprejem določena je bila 6. ura. Ali hkratu se je stanje sv. očeta jako shujšalo. Zdravnik Laponi, ki je vedno v papeževi bližini in je vsako toliko pri njem, opazil je to shujšanje in poslal je koj po svojega druga Mazzonija, s katerim sta sklenila, da je potreben novi konzult, ter da bi bilo dobro poklicati h konzultu še tretjega zdravnika. Poslali so po prof. Rossonija, ki je na glasu kot jeden najboljših zdravnikov. Papežev osebni zdravnik Laponi je sv. očeta opozoril na ta konzult in mu rekel, da ni sicer nevarnosti, ali da zdravniki morajo biti vedno jako skrupulozni. Ko je sv. oče v to privolil, vstopili so v sobo Laponi, Mazzoni in Rossoni, s katerim poslednjim se je sv. oče papež delj časa razgovarjal

pa z zelo šibkim glasom. Ko mu je prof. Rossoni povedal, da mu bodo neko tekočino injicirali, se je sv. oče z začetka branil, a se je konečno vendar udal, s pripomnjo, da zdravniki hočejo vedno ukazovati. Po izvršeni operaciji so zdravniki izdali buletin, iz katerega je razvidno, da se je slična tekočina, kakoršno so pred par dnevi odstranili iz pljuč, začela zopet nabirati okolo pljuč, kar je jako slabo znamenje, vsled katerega se smatra zdravstveno stanje sv. očeta kot jako nevarno.

Še nekaj o banu Jelačiću.

(Piše M. Mihaeljev.) (Dalje.)

Ko je dospel v Inmost, ni bil ban še nič obveščen o tem, da se je njegovo odstavljenje izvršilo že pred 6 dnevi. Knez Pavel Esterhazy, ogrski minister zunanjih zadev, je imel izvestno nalogo iz Pešte, da brez njegove navzočnosti ne sme dovoliti banu, da bi se shajal s cesarjem, ali katerim cesarskim princem. Na to vest je hotela hrvatska deputacija takoj odpotovati; pa tudi ban sam se je izjavil, da to nikakor ni dostojno za cesarja in ne za njegovo dostojanstvo, da bi ga v tem nadzorovalo ogrsko ministertvo. — Slednjič se je vendarle doslego zaslisanje pri nadvojvodu Francu Karolu in nadvojvodinji Sofiji. Oba sta sprejela bana zelo milostljivo, tako ginljivo in prisrčno, kar je pač očitno kazalo, da se je dobro vedelo, kaj je bil Jelačić prestolu, in kaj bi mogel še postati. Ko se je pa imelo vršiti zaslisanje drugi dan pri samem cesarju, in se je hotel ogrski minister umešavati, ali pri zaslisanju navzoč biti, je nagovarjal nadvojvoda Janez bana, ki je trden ostal pri svoji prvi izjavi, da bi bila srednja pot najboljša. Tedaj nasvetuje ban mesto privatne, javno avdijenco. Ves cesarski dvor naj bode navzoč. Tako je moral tudi ogrski minister, knez Esterhazy, zraven biti. Na ta način se je torej vršil shod Jelačića s cesarjem 19. junija. Deputacija je prišla pred zbrani dvor, in ban je tako navdušeno in s tako vneto govoril, da je izjavil iz plamtečimi besedami vse navdušenje svojega, do smrti cesarju zvestega naroda! Vsa cesarska družina se je razsolzila; visoki razum, plemenito mišljenje, važnost tega moža, katerega so še pred malo dnevi razglasili za izdajico, je stala vsemu dvoru prav živo pred očmi. Zdaj je spoznalo vse dvorno osebje,

v kake sponse je bilo vključeno cesarjevo delovanje, zdaj so pač spoznali, da ni prav na tak način poniževati zveste služabnike in izročevati narode njih tlačiteljem. Hrvatska se je potožila za narodno enakopravnost in v prid cesarske družine, Jelačić pa je bil duša vsega tega. Hrvaške pokrajine dajejo namreč tretjino vseh pešpolkov ter jih so v stanu še dvakrat toliko dati. Vsploh tega slovesnega zaslisanja bana in hrvatske deputacije je bil ta, da se je sklenila poravnava, ter se je naložilo nadvojvodi Janezu, da naj on posreduje in naj se dobrohotno poravnajo notranji razpori skupne ogrske države. Kraljevi razglas, zadevajoč odstavljenje bana, se ni še sicer dejansko odpravil; toda ban je dejansko ostal na svojem mestu in v svojem dostojanstvu ter je še krepkejši in uplivnejši nego prej v svoji visoki službi deloval. Da pa ni nihče mislil na resno odstavljenje bana-junaka, spričuje že ročni listek nadvojvode Janeza, ki ga naslavlja z „Moj dragi ban!“ Vsakdo je bil prepričan, da je cesar čakal le na ugoden trenutek, da ono izsiljeno kraljevo besedo prekličje, katere ni dal iz srca. Po zaslisanju pri cesarju, je bila vsa deputacija vsprejeta še enkrat pri nadvojvodi Francu Karolu in nadvojvodinji Sofiji kar najprijazneje, na kar se je dozdevalo, da tudi knez Esterhazy čaka banovega poseta. Ko pa se to ni zgodilo, se je podal Esterhazy sam v stanovanje poslednjega k pogovoru. Po preteku ene ure je prišel ta diplomat vidno ginjen iz sobe banove ter se izjavil proti nekaterim, v prednji sobi stoječim gospodom: „Oj, kakšen mož je to! Jaz grem sam v Pešto, ta zadeva se mora drugače uravnati!“

Tudi vrnitev bana je bila slovesna. Še le v malem trgu Lienz na Tirolskem je dobil on slučajno v roke časnik z razglasom njegovega odstavljenja, o katerem, kakor že omenjeno, mu ni v Inmostu nihče niti besedice znil ali omenil. Bila je to „Wiener Zeitung“ od 19. junija, v kateri je čital Jelačić prvokrat od cesarja podpisan razglas, ki ga je odstavil od vseh služb in dostojanstev in ga smatral za „buntovnika“. Pač je mogel k objavljenju siljen dvor, listino brez protipodpisa enega ogrskega ministra izdati tako, da je moral isti že v naprej

možje kazali tja na vzvišeni pomen iste luke za obrambo cele Istre.

Pomenljivo-čudno za tedajne razmere je to, da po smrti admirala grofa Bandiera, Benečana (umrlega 1845.), ni bil višji poveljnik naše mornarice nikak pomorski častnik. Kot višji poveljnik mornarice je oskrboval službo podmaršal pl. Martini, ki je bil gotovo vrl general in vojaški pedagog, ali od mornarskih ved (nautike) ni mogel veliko razumeti, in to so dobro vedeli tudi njegovi podložni, ki so zato tudi delovali po svoji lastni volji, kakor se jim je ljubilo.

Ni pa moj namen obširneje opisovati dogodke, v katere je bil zapleten podmaršal pl. Martini pri ustaji in pri odpadu Benetk. Po grozovitem umoru poveljnika pomorskega arsenala v Benetkah, vrlega dalmatinskega Hrvata pl. Marinovića, — katerega so spuntani laški arsenalski delalci v hipu kar živega na kosce razsekali, — je tudi njega tako imenovana guardia civica z ustaškimi arsenalskimi vojaki 22. marca 1848. vjela. Tako so bile tudi vse v Benetkah naha-

jajoče se vojne ladje zgubljene. Cesarju zveste ostale čete so morale ostaviti Benetke brez boja. Diktator Manin je takoj razglasil ljudovlado sv. Marka.

Vsled tega ni bilo v začetku aprila 1848. niti višjega poveljnika mornarice, niti mornarice za boj in odboj sposobne. V Pulju je bilo še nekaj za silo porabnih vojnih ladij, ali kaj je to pomagalo, ko ni bilo nobenih zanesljivih pomorščakov cesarskega mišljenja in pred vsem tudi nobenega sposobnega poveljnika, ki bi v tako težavnih razmerah eno eskadro skupaj spravil in skupaj držal. Na Dunaju niso imeli zaupanja prav v nobenega laškega pomorskega častnika in to ne brez vzroka.

Vojaški poveljnik v Trstu podmaršal grof Gyulay, ki je ob enem opravljal začasno službo višjega poveljnika mornarice, je našel k sreči za to težavno nalogo pravega moža v osebi fregatnega kapitana Ludovika Kudriafsky (vrlega Poljaka, o katerem se je marsikaj pripovedalo), ter je tudi dosegel, da je bil on imenovan za kapitana redne ladje in poveljnika

mobilnega brodovja, ali nekaj za silo oboroženih starih lesenih ladij.

Kudriafsky je bil — čeravno še le 44-let star — iskušen „pomorski medved“; on se je odlično bojeval v Siriji pri trdnjavi San Jeand' Acre pod hrabrim nadvojvodom Friderikom leta 1840., potem proti pomorskim tolovajem pod admiralom Bandiera 1836. v Maroku, potem v osvobodilni vojni Grkov proti Turkom (1828.) Potem je služil kot stotnik nekaj časa v 8. pešpolku, (zdaj nadvojvoda Karol Štefan) potem je bil porabljen pri diplomaciji ter je bil tisti čas, ko je bil imenovan za poveljnika mobilnega brodovja, ravnatelj donavske parobrodne družbe na Dunaju. Ravno zato, ker je bil on zelo prebisan, pogumen in mož-dejstva, so mu poverili tudi to podjetje, ki je bilo še le v svojem začetku*). —

*) V poznejših letih je bil Kudriafsky brigadir in divizionar, slednjič predsednik višjega vojaškega prizivnega sodišča ter je umrl kot podmaršal v starosti 90 let (l. 1886.). Pis.

(Dalje pride.)

LISTEK.

Vojni dogodki l. 1848. v Trstu in v Istri.

(Spisal M. Mihaeljev.) (Dalje.)

Gotovo bo pri tem utegnil čitatelj vprašati, zakaj se niso v zavarovanje opasnih točk najprej vporabile ladje našega brodovja? Inò, zato ne, ker ni bilo za nobeno rabo! —

Avstrijsko brodovje je bilo tedaj kot silno zanemarjeno siromašno poststransko dete; ono je obstalo iz skorej samo starih, še v začetku istega stoletja stesanih lesenih ladij-jadranic, iz katerih so le nekaj malo prestrojili v neokretne parnike.

Služb. ni in poveljniški jezik je bil italijanski, ker so bili v ogromni večini častniki in moštvo Italijani; Nemcev ali Slovanov je bilo le prav malo in tò so oni zelo črtili ter jih niso smatrali nikdar za pristne pomorščake. —

Glavna vojna luka, orožarna in postaja brodovja, to vse je bilo v Benetkah; vojna luka Pulj je bila zanemarjena, v kljub temu, da so marsikateri previdni

neveljaven biti. S kolikim ogorčenjem je bil sprejet ta razglas v hrvaški in v slavonski deželi in pa v Granici, so govorniki; o globokem užaljenju in muki bana, pa niso nič omenili. Bridko je moralo biti užaljeno njegovo zvesto srce vsled tega razglasa, akoravno je on moral dovolj prepričan biti, da isti ne more pač imeti nobene veljave zanj, ker je bil on pri cesarju tako sijajno vsprejet, in da je ob njegovih navzočnosti v Inomostu vse molčalo o njegovem odstavljenju, in ker je bilo izročeno posredovanje med obema strankama nadvojvodi Janezu. Kmalu na to je sledila adresa hrvatsko-slavonskega sabora na cesarja, ki je kazala s krepkimi besedami, s koliko ljubeznijo in spoštovanjem je bil hrvaški narod udan banu, kako bolešno je bilo to zanj, da, — med tem, ko je bila razglašena v vseh avstrijskih deželah ustava in svoboda, enakost in bratstvo — da ima le za nje veljati pritisk tuje (madjarske) vlade. (Dalje pride.)

Dopisi.

Kozane, 29. junija 1903. (Izv. dop.) — (V peresnem boju občinskih volitev v Kozani naša zadnja beseda). (Dalje.) — Imeniki so bili sestavljeni z vso skrbnostjo na podlagi davkarskega izkaza — in ta je bil v občinskem uradu vsem na razpolago, kateri so v reklamacijski dobi pregledovali imenike. To lahko dokažemo s pričami. Za danes naj zadostuje to, da je prišel neki Marinič z Brestja, pristaš „napredne“ stranke, in je hotel reklamirati; a pokazal se mu je davkarski izkaz in zavrnilo se ga je, naj si priskrbi spričevalo davkarskega urada, da vpis v izkazu ne odgovarja resnici. In tako se je ravnalo še z marsikaterim drugim. Pa tudi pri občinskih volitvah je imel župan vse dni ta izkaz v svojo obrambo, ter kazal onim zavrženim volilcem njih pogreške. Prazne obdolitve se prav lahko izlivajo iz peres in z nesramnimi lažnjivimi dopisi, tudi ni nobena umetnost okrog sebe metati — a dokaze, dokaze, gospoda, te je teže doprinesati, in veljavnih dokazov v Vašem slučaju celo ni mogoče, ker jih ni.

Vsi kolovodje „naprednjaške“ stranke so pregledovali imenike in kaj so našli? Napravili so reklamacije za celih 20 drugih volilcev in izmed teh je bilo 18 prav vpisanih v imenikih, in samo radi dveh so se morale davkarske pomote popraviti. (Niti ene županove pomote ni bilo v imenikih.) Ali ni to smešen rezultat, kateri dokazuje najočitnejše, da se je po mogočnosti zadostilo postavi.

G. Anton Prinčič iz Kozane je vzel prepis imenikov I. in II. razreda, g. Školaris pa je zahteval onega III. skupščine, toda storil je to še le tedaj, ko je bil že potekel čas za reklamacije, in ko je bilo županstvo odposlalo glavarstvu vse volilne spise, a pri vsem tem mu je takrat rekel župan, da je pripravljen dovoliti, da si vzame odpis imenika, kadar pride od glavarstva nazaj; — a pozneje se ni v ta namen niti g. Školaris, niti kdo drugi oglasil pri županstvu. Torej so prazna vsa dotična očitavanja in sumničenja.

Pri prejšnjih volitvah se je očitalo županstvu, da imeniki niso bili pravilno, t. j. nepretgoma skozi štiri tedne razgrnjeni v obč. uradu. To je bila glavna in edina merodajna točka dotičnega utoka. Ponarejanja imenikov pa ni nikdo očital, in ni mogel nikdo po pravici očitati, kakor je zdaj očita po preteku 4 let „Sočin“ dopisnik, ker se ni naš župan nikdar tako daleč izpozabil, da bi ponarejal uradne spise. Za to nesramno obdolitve nimamo drugega odgovora nego: Sram Vas bodi, obrekovalce, o katerih se ne ve, ali je v Vas večja lahko-mišljenost ali brezvestnost!

Reklamacijska komisija je bila letos izvoljena v redni seji, h kateri so bili vabljeni vsi udje občinskega starišinstva in so se zbrali v zakonitem številu in sicer jih je bila večina nasprotne stranke.

Rezultat volitve je bil soglasen in nihče ni ugovarjal in ni mogel ugovarjati proti sestavi komisije, v kateri je sedel tudi očiten pristaš nasprotne stranke, podžupan snežatski.

Glede objavljenja volitve smo že v svojem zadnjem dopisu v „Gorici“ in v „Prim. Listu“ vse povedali in razjasnili, kar je bilo treba v opravičenje županovega postopanja.

Župan je v tem oziru letos ravno tako postopal, kakor se je postopalo vedno v tukajšnji županiji pri vseh volitvah. To velja tudi glede zamudnikov pri III. volilni skupščini. Da je župan zastopal stališče stare, neizpodbitne navade tudi nasproti g. vladnemu zastopniku, to dokazuje ravno, da je župan mož na svojem mestu, kateri je dobro vedel, kaj tiči za tistimi volilci, kateri so se oglasili tretji dan po končanem prečitaju volilnega imenika. To je bila volilna spletkar propadajoče nasprotne stranke, le za napravo rekurza, katera je po svojih voditeljih in agitatorjih zlobnala nekoliko mož na volišče, da se oglasijo kot volilci, akopram so nekateri izmed njih že poprej glasovali, drugi pa niso imeli nobene pravice, ker niso bili vpisani v imeniku in zato tudi nepovabljeni k volitvi, in tudi nekateri, koji so bili prejšnje dni odklonjeni. In vseh takih se jih je zabilježilo v zapisnik 17 pretežno nepokvarjenih in morda še 14 drugih oglasenih pod krivimi imeni. Zdaj pa upijejo, da več kakor 200 volilcem se je zabranila volilna pravica. Mi pa pravimo in smo svoje stvari gotovi, da vseh volilcev skupaj, naših in Vaših, kateri niso glasovali, bi jih ne mogli pritrirati skupaj še 50, ker jih ni bilo več toliko, da bi bili mogli izkazati svojo vol. pravico, a še tih 50 volilcev je večinoma od doma, drugi pa so taki, katerih ne prižene nobena sila na volišče, ker se sploh ne zmenijo za volitve. Res je, da jih je še veliko število vpisanih v imeniku, pa med temi jih je nekoliko pomrlo, večinoma pa niso prepisani na davek. Udeležba pri volitvi je bila tolika, kolikoršna je le mogla biti — in upitje o dveh sto nedopuščenih volilcih, to je, vidite, kar Vi „naprednjaška“ gospoda tako radodarno predbacivate županu in njegovi stranki — gola sleparija. No, še z velikim naporom, z hudo občutljivimi žrtvami so spravili „naprednjaki“ v vseh treh dneh vseh glasov skupaj samo 220, a zdaj pa kričavi dopisnik toži veseljenemu svetu, da so jih imeli zadnji dan še nad 200 v rezervi. No, lažnjivi klujece, ta je pa predebela! Pojte rakom žvižgat, polzem peti, ne pa trositi tako smešne laži razsodnim Bricem! (Konec pride.)

Velike Žablje 3. julija 1903. — Ker kovača dopisov „Soče“ razvidita, da ne kaže odgovarjati, na svoj čas, v „Gorici“ objavljen dopis, prijela sta za drugo struno, ter ne gledé na pogovor; lastna hvala, cena mala, opevata si v 40. štev. „Soče“ slavospev svojih lastnih zaslug. Posvetiti par besed v odgovor tema dopisnikoma račje naprednosti, dovolite g. urednik malo prostorčka v Vašem cenj. listu. V prvem odstavku med hvalisanjem g. učitelja, za ustanovitev „Vin. sadj. društva“, katere zasluge mu nikdo ne odreka, pravite, da vsled napredka istega povešamo glave. V odgovor to-le: Mi nismo sovražni nobeni dobri stvari, naj si bo v narodnem ali gospodarskem oziru; a z napredkom po Vašem receptu, se nikakor ne moramo vjemati, toliko manj pa se nam ne ljubi v Vami v društvu ravnsati se, kakor se je že večkrat dogajalo, ter so še celo pesti pele, in je Vaše početje obsojal in obžaloval sam g. potovalni učitelj A. Štrekelj. Za tem pravita gg. dopisnika, da nam hoče žolč od jeze počiti, ko vidimo da ima eden od Vaju namreč Vi g. učitelj tri četrtine ljudstva za seboj, temu sledi: upamo da izmed nas nobeden ni podvržen taki jezi kakor je katera oseba med Vami, da bi nam pretlila taka nesreča; sicer radi verjamemo, da imate g. učitelj, tri četrtine ljudstva za seboj, vsaj takrat, ko s pevci

iz cerkve greste. Vaše modrovanje o predsedniku hr. šols. sveta je podobno modrovanju kmetiča pod košatim hrastom, kateri bi bil rad imel bučo za želod in želod za bučo; ravno tako tudi Vi g. učitelj bi radi imeli v nekem oziru... Troho J. za Durnika A. in Durnika A. za Troho J... Pisete namreč, da dela z nundevo glavo. Vprašamo: s čegavo glavo je delal pod prejšnjim spš. g. učiteljem? Nazori, nazori, Vaši bedasti nazori in škandali, kateri so se dogajali v preteklih dveh letih, kojih letnice ostanejo Vel. Žabljcem v živem spominu, so uzrok Vaši usodi. Sploh smešno je, bojevati se z Vašim duševnim gojenčkom vred, za Vaš obstanek, saj učitelj ko službo organista iz zdravstvenih ozirav odloži, potrebuje vse kaj drugega. Zatoraj Vam svetujemo, da se potrudite do umirovljenja, in pokojnine, katero Vam iz srca radi privoščimo. Glede šolskega poduka prepuščamo sodbo starišem po šolskih spričevalih, katera pa ne potrdijo mnenja „Sočinega“ dopisnika. Potem vprašate: zakaj bi šel g. učitelj iz naše občine; zakaj? zato, da bi še kako drugo občino tako osrečil kakor je našo....

Kakor ste pa Vi slišali neko staro ženico, katera je rekla: „malo jih je, zleht pej so“, kakor smo tudi mi od ravno iste čuli, da je ona slišala praviti, da misli baje g. učitelj Vuga iz strahu pred črno obleko, delati brošnjo, da bi nosili dimnikarji belo uniformo. Kar se tiče „inštalacije“, Vam bodi v tolažbo povedano, da inata v rokah, kakor smo čuli, to kakor tudi Vašo stvar dr. Tuma in A. Gabršček, ki gotovo vse dobro ukreneta v veliko zadovoljnost Durnika in g. Vuge.

Iz Dornberga. — Prav lepo veselico nam je priredilo naše vrlo „kat. izobraž. društvo“ preteklo nedeljo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. C. in M. Ob 4. popoldne bilo je na prostornem dvorišču g. Alb. Šinigoja, kjer se je vršila veselica, zbranih udeležencev kakih 750 kakor je soditi po prodanih vstopnicah Slavija sta se udeležili obe stranki, kar je hvale vredno. Videli smo med udeleženci gg. poslance in duhovnike. Vreme je bilo brez dežja, toda soparno vroče. Podpredsednik društva g. Josip Mrevlje otvori veselico s prijaznim pozdravom na udeležence ter ob zaključku svojega govora slovesno zakliče: „Dokler po zemlji hod' naš Slovanski rod, vedno slovelo bo Ciril-Metodovo ime,“ čemur je občinstvo z živahnim ploskanjem priterjevalo.

Slavnostni govor je imel trgovec g. Fran Kavčič o sv. C. in M. pa o sedanjem času. Govor je bil res primeren sedanjemu času in razmeram. Po nekod, rekel je med drugim govornik, se je tudi med Slovani in celo tudi med Slovenci pojavil veri sovražni duh. Več je nekaterikom mar verski odpadnik, Nemeč Luter Martin, kakor pa sv. C. in M. Svejtaša jim je Lutrova kriva vera, kakor pa sv. vera, ki sta jo učila sv. solunska brata.

Večna sramota bi bila za Slovence, ko bi zapustili svoja apostola, ki sta jim prinesla pravo vero, pismo, omiko, zgodovino pa se oklenilo pustolovca in verskega odpadnika Germana Lutra.

Pevski zbor nam je podal dve pesmi „Nazaj v planinski raj“ in pa „Bojna pjesma“, kateri sta se pod pridnim in spretnim pevovodjem g. Jož. Saksida prav dobro peli. Slava pevovodju in pevcem.

Deklamacija „Jeftejeva prisega“ in „prolog“ k igri „Lurška pastirica“ sta prednašali dekletki Ivanka Kavčič in Jožefa Lah tako precizno, neprisljano in ljubko, da si se moral kar čuditi.

Najbolj napeto in radovedno pa smo pričakovali zadnje in glavne točke igre „Lurška pastirica“. In tu smo bili preseneteni, razočarani. Gg. igralke mi bodo oprostile, če jih imenoma ne navajam, ampak le rečem, izvršile ste vse od prve do zadnje izvrstno svojo nalogo, prekoraile ste naše pričakovanje.

Od 10 letne deklice, ki je bila v

igri najmlajša, občudno lepo opravljenih angeljčkov z zlatopisanimi perotkami, od pobožne in ljubke pastirice pa slepe Tilke, ki je s svojim nežnim glaskom sopranom srca poslušalcev do solz ganila, pa noter do njene matere, mogočne grofinje Osojske, ki ne veruje v čudeže, in so ji le neumno praznoverje, od lurske županije, ki je s početka jednakega mišljenja, kakor Osojka, pa noter do pobožnih romaric v prekrasnih narodnih nošah, ki so tako presunljivo lepo pele — vse — vse to mlado osobje, 49 po številu, se je na sedem metrov prostornem od „Šolskega Doma“ izposojenem odru tako naravno, priprosto, urno in taktno gibalo in sukalo, da si bil kar osupljen, očaran, iznenaden, nevedé, ali bi gledal, poslušal ali občudoval ta mladi pisani svet, ki tako živahno predstavlja „Lurško pastirico“. Res, le on glas gre med občinstvom, kaj takega se nismo nadejali, kaj tako lepega nismo pričakovali; naj bi nam izobraž. društvo to igro ponovilo. Ob koncu veselice so nam še zapele Marjine hčere iz prijazne Podgore prav krasno „Lahko noč“, za kar jim bodi na tem mestu izrečena srčna zahvala. Potem je bil veselichen program v splošno in popolno zadovoljnost končan — mi pa smo se veseli razšli z nado na prijazno svidenje.

Politični pregled.

Naš cesar

se je podal v Ischl, kjer ostane čez poltje.

Kriza na Dunaju rešena.

Ministerska kriza je torej za sedaj rešena. Dr. Körber ostane še naprej ministerski predsednik in ravno tako ostanejo na ministerskih stolih ostali njegovi tovariši, razun dr. Rezeka, ki noče na nikak način ostati v sedanjem ministerstvu. Da je kriza formalno rešena, dokazuje cesarjevo lastnoročno pismo do dr. Körberja, katero je priobčil v sredo uradni dunajski list „Wiener Zeitung“, in ki se glasi tako-le:

„Ljubi dr. Körber! Po zrelem preudarku in temeljiti preiskusnji vseh razlogov, ki so Vas napotili, da vložite demisijo svojo in celega svojega kabineta, ne morem, vkljub vsem težkočam, ki po Vašem mnenju obvladujejo položaj in ovirajo Vaše delovanje, ustreči Vaši prošnji za odpust. V očigled velevažnim zahtevam, ki zahtevajo rešitve v bližnjem času in se morajo poveriti Vašim izkušnim močem, potrebujem tudi nadalje Vaše dragocene pomoči. Ko radé volje izrekam Vam in ostalim članom ministerstva zahvalo in priznanje za mnoge dosedanje zasluge, računam na Vaš že večkrat preiskušeni patriotizem in Vas zagotavljam svojega nadaljnega popolnega z upanja.

Dunaj, 7. julija 1903.

Franc Jožef I.

Te rešitve ministerske krize pa se navidezno najbolj vesele Nemci, pravimo navidezno, ker so tudi oni prepričani, da je kriza le začasno rešena, in da zopet nastopi v jeseni, ko bode sklican državni zbor, da sklepa o avstro-ogerski nagodbi, ko bode treba govoriti jedno besedo tudi s Čehi in Jugoslavani.

Ogrski parlament.

V ogrskem parlamentu se še vedno nadaljuje razprava o programu ministerskega predsednika grofa Khuena Hedervarya. Mož se pri ti razpravi jako čudno vede. Kakor mu kaže, tako se izvija pred raznimi izjavami govornikov ter po potrebi popravlja svoj program. Vkljuba neodvisne stranke se je sicer sklenilo z 26 proti 20 glasovom, da se obstrukcija opusti, ali oni člani neodvisne stranke, ki so že pred tem sklepom istopili iz stranke in pa tudi oni, ki so glasovali proti klubovi večini, nadaljevali bodo obstrukcijo, in njim se pridružijo tudi Ugronovi pristaši in še nekaj drugih poslancev, tako da jih bode vseh skupaj kakih 52, ki bodo poskusili nastopati z najodločnejšo obstrukcijo proti sedanjji vladi. Obče je mnenje tudi danes še, da se novi ministerski predsednik nikakor ne bode mogel držati dolgo časa na krmilu.

Spremembe v vojaški službi.

Novi ogrski domobranski minister je povedal v ogrskem državnozbornem vojaškem odseku, ki je imel te dni svojo sejo, da se namerava doba vojaške službe tako spremeniti, da bodo morali služiti vojaki vzeti k konjištvu in pa k gorski artileriji tri leta. Pri mornarici služili bodo vojaki mesto štiri leta le tri leta. Pri vseh drugih vojaških četah se pa upelje dvoletna vojaška služba. Gledé

uvrščenja v nadomestno rezervo, se v prihodnje, ko se spremeni sedanji vojaški zakon, ne bode gledalo na to, ako je imel novinec pri srečkanju visoko številko, in se ga je uvrstilo v nadomestno rezervo, ko je bila pokrita potreba vojakov stalne vojske in želena bramba z onimi novinci, ki so pri srečkanju vzdignili nižje številke. Po novem zakonu prišle bodo pri uvrščevanju v nadomestno rezervo v oziroma druge okolnosti, kakor n. pr. telesna sposobnost dotičnega novince, njegova izobrazba, njegov stan, njegovo rokodelstvo itd. Tudi oni jednoletni prostovoljci, ki bi padli pri častniški skušnjaji, ne bodo morali zaradi tega še drugo leto služiti pri vojaki. Drugo leto služiti bodo morali le oni jednoletni prostovoljci, ki bi se izkazali mej prvim letom, da so nevredni take olajšave.

Volitve v srbsko skupščino.

Volitve v srbsko skupščino, po določilih nove ustave, se bodo vršile meseca septembra. Skupščina se snide 1. oktobra. Po določilih nove ustave izvoli mesto Beligrad dva poslanca, vsako drugo pa po jednega. Po kmečkih občinah pa pride na vsakih 4500 davkoplačevalcev po jeden poslanec. Prihodnja skupščina bode štela torej več poslancev, nego so jih imele dosedanje skupščine.

Predsednik francoske republike Loubet na Angleškem.

Te dni se je mudil predsednik francoske republike Loubet na Angleškem in je povrnil angleškemu kralju obisk, katerega je ta pred par meseci napravil Francozom v Parizu. Loubeta so vsprejeli v Londonu jako sijajno. Priredile so se njemu na čast razne svečanosti, in obdržavali so se tudi razni banketi, na katerih sta si napivala angleški kralj in predsednik francoske republike Loubet. Tudi temu obisku se pripisuje velika politična važnost. Govori se, da so obiski angleškega kralja v Rimu in Parizu, Loubeta v Londonu in v Rimu, kateri zadnji bo še le sledil in pa obiski italijanskega kralja v Parizu in Londonu, ki se bosta vršila prihodnje jesen, naperjeni proti Rusiji in Nemčiji, ter da imajo namen ustvariti v Evropi vso drugačno politično konstelacijo. Pa tudi proti Ameriki bi bili naperjeni ti obiski, pri katerih se baje pretresuje, kako bi se dali varovati trgovinski interesi teh treh držav nasproti ameriški konkurenci.

Domače in razne novice.

Veselica v „Šolskem Domu“. — Opozarjamo še jedenkrat svoje čitatelje na šolsko veselico v „Šolskem Domu“, ki bode danes popoldne ob 5. uri in pol, kakor tudi jutri ob ravno istem času.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedniku: Alojzij Mašera, c. kr. sodni pristav v Kanalu 5 K; Artur Lokar, c. kr. notar v Kanalu 5 K; Josip Pavletič, dekan v Št. Petru 8 K; Angel Casagrande, veleposestnik in trgovec v Ajdovščini 10 K; Josip Omers, župnik v Sežani 5 K; dr. Anton Tušar, dvorni svetnik in predsednik c. kr. okrožnega sodišča v Rovinju 20 K; Roman Mauri, c. kr. finančni komisar v Kobaridu 5 K; Ivan Kranjec, bar. Mayra višji knjigovodja v Ljubnem 20 K.

Upravništvo prejelo: N. N. 45 vinarjev; Valentin Kragelj, župnik v Podbrdu 10 K (ravno toliko za „Alojzijeve“).

Srčna hvala vsem dobrotnikom!

Molitve za sv. očeta. — Ker je sv. oče sila nevarno zbolel, se veleva za goriško nadškofijo nastopno:

1. Vsi duhovniki naj jemljejo za čas bolezni pri sv. maši vsak dan kolekto „pro infirmo Pontifice“ (N. o 4 ex diversis).

2. Pri vsakdanji popoldanski pobožnosti, kjer se obhaja, naj se moli skupno z ljudstvom za sv. očeta: „Molimo za nevarno obolelega sv. očeta „tri „Očenaše“ in tri „Češčenasmarije“ in „Čast bodi Bogu“.

Po cerkvah, kjer in kadar se ne opravlja popoldanska pobožnost, naj se molijo te molitve pri maši župnika ali kurata. Verniki naj se spodbujajo, da Bogu darujejo molitve, sv. obhajila in druga dobra dela za zdravje in ohranjenje sv. očeta.

K. n. nadšk. ordinar. v Gorici, 7. julija 1903.

† Andrej, knezonadškof.

Matura na ženskem izobraževališču. — Izmed 37 gojenk četrtega tečaja (slovenski oddelek) jih je 7 naredilo maturo z odliko, 25 z dobrim uspehom, dve morati iz enega predmeta ponavljati čez dva meseca, dve sta padli za eno leto in ena je morala vsled bolezni ostati doma. Z odliko so naredile g. n. J. Andl, Kovačič, Lavrenčič, Pavliček, Vardjan, Vodopivec in Živec.

„Centralna posojilnica“ v Gorici je imela v prvi polovici tekočega upravnega leta 1903. prometa K 1.518.872,32.

Hranilnih vlog se je vložilo K 226.865,27, dvignilo pa K 151.123,74 in znaša stanje hranilnih vlog dne 30. junija K 753.197,60, torej za K 75.741,53 več nego z dnem 31. decembra 1902. Posojil se je dalo K 64.173,55, vrnilo pa K 28.402,51 in znaša stanje posojil dne 30. junija K 619.988,42, torej za K 35.771,04 več nego z dnem 31. decembra 1902. Sprejemki v tekočem računu so znašali K 483.424,18. Izdatki pa K 542.093,68, in znaša aktivno stanje tekočega računa koncem junija K 171.453,21, torej za K 68.669,50 več nego koncem prošlega upravnega leta.

Nagle smrti je umrl v ponedeljek v 68. letu svoje dobe zobozdravnik Ivan Sticsa. Zadela ga je srčna kap.

Odbor ruskega kruška uljudno vabi vse svoje člane in prijatelje ruščine na prijateljski sestanek o priliki odhoda gospoda Labenskega iz Gorice. Sestanek bo drevi ob 9. uri v stranski sobi gostilne pri „Jeleni“.

Odbila pritožba. — Deželni šolski svet je pred tremi leti določil, da se je nastanila mestna slovenska ljudska šola v prostorih „Šolskega Doma“. Ker ni hotelo mestno starešinstvo dovoliti dotičnih denarnih sredstev za najemščino in za druge šolske potrebe, je namestništvo zarubilo mestne doklade do pokritja dotičnih stroškov. Mestno starešinstvo vložilo je pritožbo pri ministerstvu in konečno tudi pri državnem sodišču, ki je pa to pritožbo odbilo.

Posvečenje novomašnikov. — Prezvizični knez-nadškof podelil bode letošnjim četrtoletnikom dne 25. julija subdijakonat, 26. julija dijakonat in 2. avgusta presbiterat. Posvečenih bode 10 absolviranih bogoslovcev, 7 Slovencev in trije Italijani.

Kmečki shod. — Odbor „slov. podpornega društva za zavarovanje goveje živine v Gorici“ je sklenil, da priredi dne 19. t. m. javen kmečki shod na slovenski kmetijski šoli. Govoril bode tudi g. Anton Štrekelj. Vabljeni so vsi kmetovalci iz Gorice in iz okolice.

Grozen krvav čin. — V četrtek zjutraj okolo 7. ure je ustrelil kovač Primosig Josip, star 39 let, iz Gorice, na 31-letnega mizarja Sossou Ivana, svojega bratranca ter ga zadel z jedno kroglo za levim ušesom, z drugo pa v desno senco. Že rana, katero je povzročila prva krogla, je težka. Smrtno nevarna pa je druga rana na desnem senu, kajti krogla prodrla je v lobanjo, in ranjeni so tudi možgani. Napadalec, kakor tudi ranjenec, sta oženjena. Prvi živi ločen od svoje žene, drugi pa živel je, tako pripovedujejo, s svojo družino v najlepši slogi. Pri vsem tem zdi se pa, da je bil Primosig ljubosumen na svojega bratranca. V sredo zvečer prišel je Primosig v ulico Coronini, kjer je prebivala s svojima dvema otrokoma njegova žena Katarina z namenom, da bi jo pretepel. Ali do tega ni prišlo, ker so ljudje poklicali redarje, ki so Primosiga odstranili. Sossou stanoval je istotako v ulici Coronini. Ko je v četrtek zjutraj stopil na ulico, približala se mu je Primosigova žena ter mu začela pripovedovati, kako je Primosig prejšnjo noč razsajal. V istem trenutku pa je priskočil k njima, ne ve se od kje Primosig, in je dvakrat ustrelil na Sossou ter ga smrtno ranil, kakor smo že zgoraj povedali. Potem pa se je spravil na ženo, katero se je lotil grdo klofutati, dokler ji niso prišli na pomoč sosede. Redarji so Primosiga aretirali, ranjenega Sossou pa so odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov, dočim so ženo Primosigovo prenesli k njeni materi.

Brivci v Gorici. — Brivci delodajalci in njih pomočniki so se med seboj sporazumeli tako, da bodo od 1. aprila pa do 1. oktobra odprte brivnice od 7. ure zjutraj do poludne in od 1/2 2. ure popoldne pa do 8. ure zvečer. Od 1. oktobra pa do konca marca odprte bodo brivnice od 8. ure zjutraj do poludne ter od 1/2 2. ure popoldne do 7. ure zvečer. Od nedeljah in praznikov odpro se pa brivnice in sicer v poletnem času ob 1/2 6. zjutraj, v zimskem času ob 6. uri, zapro se pa opoludne. Ob sobotah se zapro brivnice in sicer v poletnem času ob 10. uri, v zimskem pa ob 9. uri zvečer — Prvi majnik pa bode praznik.

Svilodni trg. — Do 8. t. m. pripeljali so na goriški svilodni trg 29662 kilogramov svilodna. Ta dan so jih pripeljali le 575 kilogramov. Cena jim je bila najnižja po 2 K 80 vin. kg., najvišja pa po 3 K 80 vin. kg.

Izpred sodišča. — V ponedeljek se je vršila pred tukajšnjim okrožnim, kot kazenskim sodiščem kazenska obravnava proti Antonu Paliku iz Vel. Žabelj, ki je dne 8. februarja t. l. zasolil Francetu Trohi, tudi iz Vel. Žabelj, tako močno

zaušnico, da mu je pretrgal mrenico levega ušesa. Obsojen je bil na trimesečno ječo ter na 70 K, katere mora plačati Trohi za prestane bolečine. Draga zaušnica ta.

Odlično spoštovano občinstvo na deželi se z nova najuljudnejše prosi, ako kdo ve kaj pozitivnega o učencu Fridriku Heren-u, naj sporoči njegovim staršem v Gorici Via Morelli št. 36 — Zlasti se pa prosijo častiti gg. župniki, gg. župani in orožn. poveljnštva, da proizvedejo o njem in ako se v njih občini nahaja, da ga toliko časa tamkaj pridržijo, da sporočijo staršem, da pridejo po njega.

Nevarno ranil je v nedeljo v Solkanu Andrej Škarabot 52-letnega Ivana Poberaja, ko se je ta pogovarjal s Škarabotovo sestro, s katero se je imel poročiti. Poberaj leži v tukajšnji bolnišnici.

Ogenj. — V Ločniku je nastal v sredo po noči pri posestniku Hlede ogenj. Pogorel mu je hlev s senom vred, kakor tudi jeden konj, jeden prasec in več perotnine.

Škole leta na c. kr. pripravljavnic za učiteljice v Podgori pri Gorici bode dne 15. julija t. l. Prihodnje šolsko leto se prične dne 16. septembra. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dosegli 14. leto svoje starosti in so dovršili z dobrim vspehom ljudsko šolo ali pa kak razred srednjih šol ter se želé posvetiti učiteljskemu stanu. Podrobnosti glede vpisovanja v ta zavod se pravočasno objavijo.

Toča. — Iz Štanjela nam pišejo: Dne 7. t. m. popoldne padala je ne prav debela toča z dežjem med grozno nevihto povprečno stoječo dlan na debelo od Tomačevce čez Kobljeglavo in Štanjel do onstran Gabrij, zajedno tudi Lukovec, Dolenjo Branico, Svino in Šmarje. Napravila je na vseh pridelkih povprečno nad eno tretjino škode. Popolnoma vse je uničila v vasi Kobljeglava, Lukovec in Dol. Branica. V nekaterih teh krajih ni ostalo niti peresa ne grozda na trtah. Enako je z drugimi pridelki. — Bilo je vse belo kot po zimi v snegu. Vsled velikega deževja so nekatere njive razorané oziroma zasute. Obupanje prizadetih je grozno. — V posameznih kotih je še danes toče na vozove. Pobil je tudi v Erzelju, v Gor. Branici, v Štjaku, v Kazljah in v Avberju.

Strela je udarila v torek po noči v veliki živalski hlev v Monasteru, ki je pogorel, dočim so rešili živino. — V isti noči je udarila strela v cerkvico sv. Antona v Ogleju in jo hudo poškodovala.

Slaba vest ga je gnala na koprive. — Pišejo nam: Bilo je na nekem trgu. Kupec sadja izplačeval je ljudem, kar jim je šlo za prodano sadje. Denar ležal je na mizi. Nekega pa so prsti tako srbeli, da ni mogel storiti od manje, nego da je vzel z mize nekaj svetlih kronic, katere pa mu niso pritikale. Kupec, ki je to zapazil, rekel je dotičnemu nekaj časa potem, da to nikakor ne gre in mu žugal celo z orožniki, ako mu koj ne povrne svetlih kronic, kar se je tudi zgodilo. Kmalu potem zagleda oni, katerega so srbeli prsti, orožnika, ki se je bližal njegovi hiši in mislil si je koj, da orožnik njega išče. Naglo zbeži iz hiše, bilo je to že pozno v noč, in teče na neki vrt, kjer se zarije v koprive in kjer je celo noč ostal. Drugi dan pa, ko se je prepričal, da ni orožnik njega iskal, prikaže se spet v domači hiši, a imel je ves obraz rdeč. Koprive so ga namreč ozgale. Bog ve, ako ga bodo še kedaj srbeli prsti?

Salezijanci. — Kdor hoče dati v salezijanski zavod na Rakovniku pri Ljubljani kakega zanemarjenega dečka, ki je polžan obiskovati še ljudsko šolo, blagovoli naj se oglašiti ustmeno in pismeno pri vodstvu zavoda na Rakovniku, da se mu naznani pogoje vsprejema. Vsprejemajo se dečki tudi s Primorskega. — Ministerstvo za uk in bogočastje je dalo skušnjo sposobnosti in imenovalo ravnateljem oddelka za ljudske šole duhovnika Alojzija Valentina Kovačiča. G. Kovačič je bil duhoven naše nadškofije, ki je svoj čas kaplanoval na Placuti. Pred štirimi leti je vstopil z dovoljenjem umrlega kardinala Massia k Salezijancem. — Zavod obeta mnogo dobrega.

„Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem, je imela prometa v prvem polletju 1903. K 300.445,74. Hranilnih vlog je vložilo 466 strank, skupno K 89.296,98. Vzdignilo pa je 463 strank K 85.162,75. Posojil se je dalo 67 strankam skupno K 35.179,80, vrnilo pa je posojilo 56 strank skupno K 12.519,40.

Vreme. — V sredo in v četrtek padla je temperatura pri nas čudovito. Bilo je kakor v jeseni. — Od drugodi se poroča, da je snežilo. Tako se poroča, da je v torek in sredo zapadel sneg po

kamniških planinah. Tudi Krn dobil je belo kapo. Posebno na Tirolskem padlo je omenjena dva dni mnogo snega, katerega niso pogrešali celo v inoški okolici. Nevihte so bile po celi Avstriji in snežilo je po raznih planinah, ki leže 1000 metrov nad morjem. Na Dunaju deževalo je 48 ur zaporedoma. V Lvovu in njegovi okolici bil je v sredo tako silen vihar, da je razkrival hiše in jih mnogo tudi porušil. Istotako se poroča tudi iz Temešvara na Ogrskem, da so napravile nevihte v tamošnji okolici velikanske škode na polju.

Nesreča na morju. — V sredo zjutraj je trčila avstrijska vojna ladja „Pelikan“ v bližini istrskega obrežja ob neki navadni italijanski „trabakul“ tako silno, da se je ladja vsled poškodovanja potopila. Na ladji se je nahajalo kamenje namenjeno za Benetke. Mornarji italijanske ladje bili so vsi rešeni in jih je vojna ladja prepeljala v Pulj.

Ulegli kaznjenci. — V noči od torka na sredo so pobegli iz ljubljanske kaznilnice trije kaznjenci, ki so se imeli prepeljati v gradiščansko kaznilnico. Bili so to: Anton Šiška, kateri je bil pri zadnjih porotnih obravnava zaradi težke telesne poškodbe obsojen na 5 let težke ječe, Fran Smolej, bivši orožnik, kateri je bil tudi pri zadnjih porotnih obravnava obsojen na 4 leta težke ječe in sicer radi tatvine in Jurij Žvokelj, bivši hlapec v Šiški, ki je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Spomenik Leonu XIII. — Na sv. Petra praznik so v Rimu položili temeljni kamen za spomenik papežu Leonu XIII., katerega postavi delavstvo.

Monsignor Volpini. — Monsignor Volpini, ki je bil ravnokar imenovan za tajnika konzistorija, nahajal se je v družbi raznih kardinalov v vaticanu, ko se je zgrudil na tla zadet od kapi. Monsig. Volpini je umrl v četrtek. Sv. očeta niso obvestili o ti smrti.

Najnovejše. — Stanje sv. očeta je bilo do polnoči popolnoma nespremenjeno.

Razglas. — C. kr. okr. glavarstvo goriško razglašá: V smislu §§ 16., 18. in nast. postave od 25. oktobra 1896. l. drž. z. št. 220 in dotičnega volitvenega predpisa (prigoga D) se razpišejo volitve v pridobninske komisije namesto po § 22. omenjene postave izstopivših udov in namestnikov, kakor sledi: A) Neposredne volitve: 1. Obdačenci II. razreda v priredbenem okraju in okraju kupčijske zbornice Gorica-Gradiška bodo volili dne 5. avgusta 1903. od 10.—12. ure pred. v poslopju kupčijske zbornice v Gorici (Passaggio Edling št. 7) jednega uda v komisijo in jednega namestnika; 2. Obdačenci III. razreda v priredbenem okraju Gorica mesto, dne 6. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski sednici v Gorici (Corso Giuseppe Verdi) jednega uda in jednega namestnika; 3. Obdačenci IV. razreda v priredbenem okraju Gorica mesto, dne 7. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski sednici v Gorici (Corso Giuseppe Verdi) jednega uda in jednega namestnika. — B) Posredne volitve: 1. Obdačenci III. razreda v priredbenem in političnem okraju Gorica dežela, bodo volili kakor sledi: a) Volilci davčnega okraja Kanal, bodo volili dne 27. julija 1903. od 10.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Kanalu jednega volilnega moža; b) volilci davčnega okraja Ajdovščina, dne 29. julija 1903. od 10.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Ajdovščini jednega volilnega moža; c) volilci davčnega okraja Gorica okolica, dne 31. julija 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16) jednega moža. Tako izvoljeni volilni možje bodo volili dne 10. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini 16) jednega uda in jednega namestnika. 2. Obdačenci IV. razreda v priredbenem in političnem okraju Gorica dežela, bodo volili, kakor sledi: a) Volilci davčnega okraja Kanal, bodo volili, dne 1. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Kanalu deset volilnih mož; b) volilci davčnega Ajdovščina, dne 3. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Ajdovščini sedemnajst volilni mož; c) volilci davčnega okraja Gorica okolica, dne 4. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16) šestintrideset volilnih mož. Tako izvoljeni volilni možje bodo volili dne 11. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini 16) jednega uda v komisijo in jednega namestnika. Volilni imeniki bodo izpostavljeni v pregled pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva

v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16, I. nadstr.) med uradnimi urami.

Razglas. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu razglasa:

Odpustki na zemljariji in hišarini, potem znižba glavne svote obči pridobarini in davčnemu merilu za podjetje, zavezane javnemu dajanju računov, za leto 1903. Na temelju člena IV. všteti XI. zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220, določajo se zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1903. sledeče: 1. Odpustek na zemljariji s 15% in na hišni najemariji in hišni razredarini, izvzemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih poslopij, z 12 1/2% državnega davka. Ta odpust se pa ne razteza tudi na neerarične doklade, katere se tedaj odmerijo in poterjajo od cele državne pristojbine brez odpustka. 2. Znižba glavne svote pridobarine od 25%, izvršena že v minulih letih, ostane tudi za tekoče leto v veljavi. 3. Davčno merilo za podjetje, imenovane v § 100 odstavek 1. in 5. navedenega zakona, ki so zavezane javnemu dajanju računov, določa se kakor minuloga leta z 10% čistega dohodka.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavrtki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Wilhelm-ovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2.—, poštne šiljatev 15 kom. K 24.—. Wilhelm-ovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje iz ključljivi v lekarni Frana Wilhelm, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirovalno, bol blažeč in utešljivo pri boleznih živcev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in v kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolečine vsled kake naporne hoje ali zastarelih boleznij; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim vspehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mrčesnemu pikju.

V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Odda se v najem tri pritlične prostore

v ulici Vetturini št. 9.

Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni.“

Odlikovana mizarska in strug delavnica.

A. Črnigoj

(društvenik „Miz. zadruga“)

v Gorici,

Tržaška ulica h. št. 18.

Priporoča svoje

mizarske izdelke

vseh slogov in za vsaki stan.

Izdeluje tudi vse

strugarske izdelke

točno po naročilu.

Vsa naročila se pre-
skrbi v najkrajšem času
po zmernih cenah. Delo
lično in trdno.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

priprava bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljivec prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih uajmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Leop. Reja, gostilničar „Pri Golobu“ na voglu ulice Morelli.

Priporoča pristna briska be-
la in črna vina. — Izborna
kuhinja postreže o vsake n
času z okusnimi mrzlimi in
gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pra-
vega ljubljanskega kislega
zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se pri-
poroča slav. občinstvu v mestu
in na deželi.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri
kojej je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Presrčno zahvalo izreka tem potom velečastiti duhovščini, cenjenemu učitelstvu, osobito pa svojim sosedom za čast, ki so izkazali naši preljubljeni

TEREZINI

ob času, ko smo jo spremili k večnemu počitku,

žalujoča rodbina Štrekelj.

V Gorjanskem, 7. julija 1903.

Dražbeni oklic.

Podpisano županstvo odda dne 20. t. m. v obč. pisarni zidanje nove obč. hiše (občinskega doma) na ponudbeni dražbi od 11. do 12. ure dop. Ponudniki naj vlagajo svoje postavno kolekovane ponudbe, opremljene z 10 odst. varščine na tuk. županstvo.

Načrti in pogoji se lahko ogledajo v tuk. pisarnici.

Zupanstvo v Št. Andrežu,
2. julija 1903.

A. Lutman,
župan.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Sošk. mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvoreneno

podružnico

na voglu prišedši od Solskega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za keruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladole, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; želežno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, peskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke! Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

„Krojaška zadruga“
Gorica,
Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izbiri. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in pogrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Bolezen sv. očeta.

Kakor smo poročali v zadnji št. svojega lista, je sv. oče papež v nedeljo tako nevarno obolel za vnetjem pljuč, da se je njegova smrt pričakovala od ure do ure in da so zdravniki izabili vsako upanje do njegove rešitve. Zatorej pa je bilo tudi toliko večje naše začudenje, ko smo v sredo doznali iz raznih poročil dohajajočih raznim listom iz Rima, da se je zdravstveno stanje sv. očeta izdatno zboljšalo. V torek popoldne sta izvršila namreč zdravnika Lapponi in Mazzoni neko operacijo, vsled katere je sv. oče papež mnogo bolje počutil in se je zdelo, da boče za zdaj najbrže premagal bolezen. Odstranila sta mu namreč zdravnika skoro jeden liter tekočine, ki se je nabrala okolo njegovih pljuč ter tako ovirala delovanje pljuč ter otežkočila dihanje sv. očetu. Po ti operaciji čutil se je sv. oče jako olajšan, kar je sam priznal raznim visokim osebam, ki se nahajajo vedno v njegovi bližini. Sv. oče papež, govoreč po končani operaciji z zdravnikom Mazzonijem, izrazil je željo, da bi rad videl tekočino, katero so mu odstranili. Pri ti priliki pa je tudi pohvalil spretnost Mazzonijevo. Vprašal je namreč Mazzonija, kako je to, da ni čutil nobene bolečine pri operaciji. Mazzoni je odgovoril sv. očetu, da je to pripisovati nekemu novemu instrumentu, s katerim se izvršujejo take operacije. Sv. oče pa je zdravniku rekel, da je to pripisovati tudi zdravnikovim spretnim rokam.

V Rimu se nahaja vse polno kardinalov. Tam so zbrani že vsi italijanski kardinali, in dan na dan dohajajo tja tudi kardinali iz drugih krajev. Papeževi nečaki, grofi Pecci, se nahajajo cel čas papeževe bolezn v vaticanu. Sv. oče papež bi rad delal, in ga zdravniki komaj zadržujejo v tem.

V sredo popoldne je poklical sv. oče k sebi monsignora Angelija, kateremu je dejal, da ga žalosti, da ne bo mogel prisostovati pobožnostim na čast karmeličanski Materi Božji. Angeli je skušal sv. očeta spraviti na druge misli, a sv. oče ni odgovoril nobene besede več.

Tekom dneva se je sv. oče izrazil, da hvali Boga za milost, da se je mogel od vseh posloviti. »Jaz sem truden«, dejal je sv. oče, »in z veseljem se poslavljam«.

Kardinal Oreglia je dobil naročilo, izročiti novoimenovanim kardinalom kardinalske klobuke, da se morejo udeležiti konklave.

Apostolska tiskarna je dobila povelje izgotoviti vse potrebno za konklave. Tajnikom konklave je imenovan monsignor Volpini.

»Grazer Volksblatt« poroča iz Rima: Lahko je mogoče, da bodo prijatelji kardinala Rampolla, da onemogočijo izvolitev

kardinala Oreglia papežem, na strani Vanutellija ali Svampa. Za Svampa je baje tudi mnogo tujih kardinalov. Veliko pristašev dobiva zadnji čas kombinacija Svampa ali Vanutelli z Agliardijem kot državnim tajnikom. Dopisnik »Fremdenblatt-ov« je pa zvedel, da se polaga važnost na to, da je kardinal, ki bi bil izvoljen, živel izven političnega boja. V tem slučaju bi Rampolla ohranil svoje mesto in vodil dalje politiko. V tem posebno podpira Rampollo nadškof iz Toulouse, kardinal Mattieu.

Laška vlada je storila vse priprave, da konklave od zunaj ne bo moten.

Osojbe v Vatikanu je dobilo nalog pripraviti dve kapeli. V kapeli Najsvetejšega bo sv. oče, ako umrje, ležal v velikem ornatu na mrtvaškem odru in sicer z nogami izven železne ograje, da bo moglo ljudstvo poljubovati znamenje na papeževih čevljih. V drugi kapeli bo provizorično pokopan, dokler se ne izvede njegova testamentarična določila.

»Avanti« pravi, da je sv. oče Petrov novičič zapustil cerkvi, svoje zasebno premoženje pa svojemu nečaku. »Avanti« kakor sploh soc. dem. in liberalni listi si o premoženju sv. očeta izmišljujejo nalašč veliko pretirane številke.

Zjutraj je sv. oče zahteval nakrat izvenvaticanske liste, ker je pričel sumiti, da opis njegovega položaja v nalašč zanj prirejenih posebnih izdajah vaticanskih listov ni zanesljiv. Monsignor Angelini je bil radi tega v veliki zadregi. Pomagal mu je dr. Lapponi, ki je sv. očetu prepovedal čitanje.

Sv. oče je dejal monsign. Angeliju, da je izgubil vse upanje. Sv. oče je rekel, da čuti, da ga kliče Bog k sebi. Rad zapušča zemljo, ker je storil svojo dolžnost napram cerkvi in človeštvu.

V četrtek poklical je k sebi sv. oče kardinala Rampollo in se je z njim dolgo časa razgovarjal o raznih cerkvenih zadevah in opvavih. Zdelo se je, da je bolezen sv. očetu popolnoma odlegla. Zato je izrazil sv. oče željo, da hoče popoldne vsprejeti sv. kolegij. Za ta vsprejem določena je bila 6. ura. Ali hkratu se je stanje sv. očeta jako shujšalo. Zdravnik Lapponi, ki je vedno v papeževi bližini in je vsako toliko pri njem, opazil je to shujšanje in poslal je koj po svojega druga Mazzonija, s katerim sta sklenila, da je potreben novi konzult, ter da bi bilo dobro poklicati h konzultu še tretjega zdravnika. Poslali so po prof. Rossonija, ki je na glasu kot jeden najboljših zdravnikov. Papežev osebni zdravnik Lapponi je sv. očeta opozoril na ta konzult in mu rekel, da ni sicer nevarnosti, ali da zdravniki morajo biti vedno jako skrupulozni. Ko je sv. oče v to privolil, vstopili so v sobo Lapponi, Mazzoni in Rossoni, s katerim poslednjim se je sv. oče papež delj časa razgovarjal

pa z zelo šibkim glasom. Ko mu je prof. Rossoni povedal, da mu bodo neko tekočino injicirali, se je sv. oče z začetka branil, a se je konečno vendar udal, s pripomnjo, da zdravniki hočejo vedno ukazovati. Po izvršeni operaciji so zdravniki izdali buletin, iz katerega je razvidno, da se je slična tekočina, kakoršno so pred par dnevi odstranili iz pljuč, začela zopet nabirati okolo pljuč, kar je jako slabo znamenje, vsled katerega se smatra zdravstveno stanje sv. očeta kot jako nevarno.

Še nekaj o banu Jelačiću.

(Piše M. Mihajlovič.) (Dalje.)

Ko je dospel v Inmost, ni bil ban še nič obveščen o tem, da se je njegovo odstavljenje izvršilo že pred 6 dnevi. Knez Pavel Esterhazy, ogrski minister zunanjih zadev, je imel izvestno nalogo iz Pešte, da brez njegove navzočnosti ne sme dovoliti banu, da bi se shajal s cesarjem, ali katerim cesarskim princem. Na to vest je hotela hrvaška deputacija takoj odpotovati; pa tudi ban sam se je izjavil, da to nikakor ni dostojno za cesarja in ne za njegovo dostojanstvo, da bi ga v tem nadzorovalo ogrsko ministerstvo. — Slednjič se je vendarle doseglo zaslisanje pri nadvojvodu Francu Karolu in nadvojvodinji Sofiji. Oba sta sprejela bana zelo milostljivo, tako ginja in pristrčno, kar je pač očitno kazalo, da se je dobro vedelo, kaj je bil Jelačić prestolu, in kaj bi mogel še postati. Ko se je pa imelo vršiti zaslisanje drugi dan pri samem cesarju, in se je hotel ogrski minister umešavati, ali pri zaslisanju navzoč biti, je nagovarjal nadvojvoda Janez bana, ki je trden ostal pri svoji prvi izjavi, da bi bila srednja pot najboljša. Tedaj nasvetuje ban mesto privatne, javno avdijenco. Ves cesarski dvor naj bode navzoč. Tako je moral tudi ogrski minister, knez Esterhazy, zraven biti. Na ta način se je torej vršil shod Jelačića s cesarjem 19. junija. Deputacija je prišla pred zbrani dvor, in ban je tako navdušeno in s tako vnemo govoril, da je izjavil z plamtečimi besedami vse navdušenje svojega, do smrti cesarju zvestega naroda! Vsa cesarska družina se je razsolzila; visoki razum, plemenito mišljenje, važnost tega moža, katerega so še pred malo dnevi razglasili za izdajico, se stala vsemu dvoru prav živo pred očmi. Zdjaj je spoznalo vse dvorno osebje,

v kake sponse je bilo vključeno cesarjevo delovanje, zdaj so pač spoznali, da ni prav na tak način poniževati zveste služabnike in izročevati narode njih tlačiteljem. Hrvaška se je potezala za narodno enakopravnost in v prid cesarske družine, Jelačić pa je bil duša vsega tega. Hrvaške pokrajine dajejo namreč tretjino vseh pešpolkov ter jih so v stanu še dvakrat toliko dati. Vseh tega slovesnega zaslisanja bana in hrvaške deputacije je bil ta, da se je sklenila poravnava, ter se je naložilo nadvojvodi Janezu, da naj on posreduje in naj se dobrohotno poravnajo notranji razpori skupne ogrske države. Kraljevi razglas, zadevajoč odstavljenje bana, se ni še sicer dejansko odpravil; toda ban je dejansko ostal na svojem mestu in v svojem dostojanstvu ter je še krepkejše in uplivnejše nego prej v svoji visoki službi deloval. Da pa ni nihče mislil na resno odstavljenje bana-junaka, spričuje že ročni listek nadvojvode Janeza, ki ga naslavlja z »Moj dragi ban!« Vsakdo je bil prepričan, da je cesar čakal le na ugoden trenutek, da ono izsiljeno kraljevo besedo prekličje, katere ni dal iz srca. Po zaslisanju pri cesarju, je bila vsa deputacija vsprejeta še enkrat pri nadvojvodi Francu Karolu in nadvojvodinji Sofiji kar najprijazneje, na kar se je dozdevalo, da tudi knez Esterhazy čaka banovega poseta. Ko pa se to ni zgodilo, se je podal Esterhazy sam v stanovanje poslednjega k pogovoru. Po preteku ene ure je prišel ta diplomat vidno ginjen iz sobe banove ter se izjavil proti nekaterim, v prednji sobi stoječim gospodom: »Oj, kakšen mož je to! Jaz grem sam v Pešto, ta zadeva se mora drugače uravnati!«

Tudi vrnitev bana je bila slovesna. Še le v malem trgu Lienz na Tirolskem je dobil on slučajno v roke časnik z razglasom njegovega odstavljenja, o katerem, kakor že omenjeno, mu ni v Inmostu nihče niti besedice znil ali omenil. Bila je to »Wiener Zeitung« od 19. junija, v kateri je čital Jelačić prvokrat od cesarja podpisan razglas, ki ga je odstavil od vseh služb in dostojanstev in ga smatral za »buntovnika«. Pač je mogel k objavljenju siljeni dvor, listino brez protipodpisa enega ogrskega ministra izdati tako, da je moral isti že v naprej

LISTEK.

Vojni dogodki l. 1848. v Trstu in v Istri.

(Spisal M. Mihajlovič.) (Dalje.)

Gotovo bo pri tem utegnil čitatelj vprašati, zakaj se niso v zavarovanje opasnih točk najprej vporabile ladje našega brodovja? In nò, zato ne, ker ni bilo za nobeno rabo! —

Avstrijsko brodovje je bilo tedaj kot silno zanemarjeno siromašno postransko dete; ono je obstalo iz skoraj samo starih, še v začetku istega stoletja stesanih lesenih ladij-jadranic, iz katerih so le nekaj malo prestrojili v neokretne parnike.

Službeni in poveljniški jezik je bil italijanski, ker so bili v ogromni večini častniki in moštvo Italijani; Nemecev ali Slovanov je bilo le prav malo in tò so oni zelo črtili ter jih niso smatrali nikdar za pristne pomorščake. —

Glavna vojna luka, orožarna in postaja brodovja, to vse je bilo v Benetkah;

možje kazali tja na vzvišeni pomen iste luke za obrambo cele Istre.

Pomenljivo-čudno za tedajne razmere je to, da po smrti admirala grofa Bandiera, Benečana (umrlega 1845.), ni bil višji poveljnik naše mornarice nikak pomorski častnik. Kot višji poveljnik mornarice je oskrboval službo podmaršal pl. Martini, ki je bil gotovo vrl general in vojaški pedagog, ali od mornarskih ved (nautike) ni mogel veliko razumeti, in to so dobro vedeli tudi njegovi podložni, ki so zato tudi delovali po svoji lastni volji, kakor se jim je ljubilo.

Ni pa moj namen obsirneje opisovati dogodke, v katere je bil zapleten podmaršal pl. Martini pri ustaji in pri odpadu Benetk. Po grozovitem umoru poveljnika pomorskega arsenala v Benetkah, vrlega dalmatinskega Hrvata pl. Marinovića, — katerega so spuntani laški arsenalski delalci v hipu kar živega na kosce razsekali, — je tudi njega tako imenovana guardia civica z ustaškimi ar-

jajoče se vojne ladje zgubljen. Cesarju zveste ostale čete so morale ostaviti Benetke brez boja. Diktator Manin je takoj razglasil ljudovlado sv. Marka.

Vsled tega ni bilo v začetku aprila 1848. niti višjega poveljnika mornarice, niti mornarice za boj in odboj sposobne. V Pulju je bilo še nekaj za silo porabnih vojnih ladij, ali kaj je to pomagalo, ko ni bilo nobenih zanesljivih pomorščakov cesarskega mišljenja in pred vsem tudi nobenega sposobnega poveljnika, ki bi v tako težavnih razmerah eno eskadro skupaj spravil in skupaj držal. Na Dunaju niso imeli zaupanja prav v nobenega laškega pomorskega častnika in to ne brez vzroka.

Vojaški poveljnik v Trstu podmaršal grof Gyulay, ki je ob enem opravljal začasno službo višjega poveljnika mornarice, je našel k sreči za to težavno nalogo pravega moža v osebi fregatnega kapitana Ludovika Kudriaffsky (vrlega Poljaka, o katerem se je marsikaj pripovedalo), ter je tudi dospel, da je bil on imenovan

mobilnega brodovja, ali nekaj za silo oboroženih starih lesenih ladij.

Kudriaffsky je bil — čeravno še le 44-let star — iskušen »pomorski medved«; on se je odlično bojeval v Siriji pri trdnjavi San Jeand' Acre pod hrabrim nadvojvodom Friderikom leta 1840., potem proti pomorskim tolovajem pod admiralom Bandiera 1836. v Maroku, potem v osvobodilni vojni Grkov proti Turkom (1828.) Potem je služil kot stotnik nekaj časa v 8. pešpolku, (zdaj nadvojvoda Karol Štefan) potem je bil porabljen pri diplomaciji ter je bil tisti čas, ko je bil imenovan za poveljnika mobilnega brodovja, ravnatelj donavske parobrodne družbe na Dunaju. Ravno zato, ker je bil on zelo prebisani, pogumen in mož-dejstva, so mu poverili tudi to podjetje, ki je bilo še le v svojem začetku*). —

*) V poznejših letih je bil Kudriaffsky brigadir in divizionar, slednjič predsednik višjega vojaškega prizivnega sodišča ter je umrl kot podmaršal v starosti 90 let (l. 1886.). Pis.

(Dalje pride.)

uvrščenja v nadomestno rezervo, se v prihodnje, ko se spremeni sedanji vojaški zakon, ne bode gledalo na to, ako je imel novinec pri srečkanju visoko številko, in se ga je uvrstilo v nadomestno rezervo, ko je bila pokrita potreba vojakov stalne vojske in deželne brambe z onimi novinci, ki so pri srečkanju vzdignili nižje številke. Po novem zakonu prišle bodo pri uvrščevanju v nadomestno rezervo v ozir vse druge okolnosti, kakor n. pr. telesna sposobnost dotičnega novince, njegova izobrazba, njegov stan, njegovo rokodelstvo itd. Tudi oni jednoletni prostovoljci, ki so padli pri častniški služnji, ne bodo morali zaradi tega še drugo leto služiti pri vojakih. Drugo leto služiti bodo morali le oni jednoletni prostovoljci, ki bi se izkazali mej prvim letom, da so nevredni take olajšave.

Volitve v srbsko skupščino.

Volitve v srbsko skupščino, po določilih nove ustave, se bodo vršile meseca septembra. Skupščina se snide 1. oktobra. Po določilih nove ustave izvoli mesto Beligrad dva poslanca, vsako drugo pa po jednega. Po kmečkih občinah pa pride na vsakih 4500 davkoplačevalcev po jeden poslanec. Prihodnja skupščina bode stela torej več poslancev, nego so jih imele dosedanje skupščine.

Predsednik francoske republike Loubet na Angleškem.

Te dni se je mudil predsednik francoske republike Loubet na Angleškem in je povrnil angleškemu kralju obisk, katerega je ta pred par meseci napravil Francozom v Parizu. Loubeta so vsprejeli v Londonu jako sijajno. Privedile so se njemu na čast razne svečanosti, in obdržavali so se tudi razni banketi, na katerih sta si napivala angleški kralj in predsednik francoske republike Loubet. Tudi temu obisku se pripisuje velika politična važnost. Govori se, da so obiski angleškega kralja v Rimu in Parizu, Loubeta v Londonu in v Rimu, kateri zadnji bo še le sledil in pa obiski italijanskega kralja v Parizu in Londonu, ki se bosta vršila prihodnjo jesen, naperjeni proti Rusiji in Nemčiji, ter da imajo namen ustvariti v Evropi vso drugačno politično konstelacijo. Pa tudi proti Ameriki bi bili naperjeni ti obiski, pri katerih se baje pretresuje, kako bi se dali varovati trgovinski interesi teh treh držav nasproti ameriški konkurenci.

Domače in razne novice.

Veselica v „Šolskem Domu“. — Opozarjamo še jedenkrat svoje čitatelje na šolsko veselico v „Šolskem Domu“, ki bode danes popoldne ob 5. uri in pol, kakor tudi jutri ob ravno istem času.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedniku: Alojzij Mašera, c. kr. sodni pristav v Kanalu 5 K; Artur Lokar, c. kr. notar v Kanalu 5 K; Josip Pavletič, dekan v Št. Petru 8 K; Angel Casagrande, veleposestnik in trgovec v Ajdovščini 10 K; Josip Omers, župnik v Sežani 5 K; dr. Anton Tušar, dvorni svetnik in predsednik c. kr. okrožnega sodišča v Rovinju 20 K; Roman Mauri, c. kr. finančni komisar v Kobaridu 5 K; Ivan Kranjec, bar. Mayra višji knjigovodja v Ljubnem 20 K.

Upravništvo prejelo: N. N. 45 vinarjev; Valentin Kragelj, župnik v Podbrdu 10 K (ravno toliko za „Alojzijeve“).

Srčna hvala vsem dobrotnikom!

Molitve za sv. očeta. — Ker je sv. oče sila nevarno zbolel, se veleva za goriško nadškofijo nastopno:

1. Vsi duhovniki naj jemljejo za čas boleznj pri sv. maši vsak dan kolekto „pro infirmo Pontifice“ (No 4 ex diversis).

2. Pri vsakdanji popoldanski pobožnosti, kjer se obhaja, naj se moli skupno z ljudstvom za sv. očeta: „Molimo za nevarno obolelega sv. očeta“ tri „Očenaše“ in tri „Češčenasmarije“ in „Čast bodi Bogu“.

Po cerkvah, kjer in kadar se ne opravlja popoldanska pobožnost, naj se molijo te molitve pri maši župnika ali kurata. Verniki naj se spodbujajo, da Bogu darujejo molitve, sv. obhajila in druga dobra dela za zdravje in ohranjenje sv. očeta.

Kn. nadšk. ordinar. v Gorici, 7. julija 1903.

† Andrej, knezonadškof.

Matura na ženskem izobraževališču. — Izmed 37 gojenk četrtega tečaja (slovenski oddelek) jih je 7 naredilo maturo z odliko, 25 z dobrim uspehom, dve morati iz enega predmeta ponavljati čez dva meseca, dve sta padli za eno leto in ena je morala vsled boleznj ostati doma. Z odliko so naredile g.čne Jandi, Kovačič, Lavrenčič, Pavliček, Vardjan, Vodopivec in Živec.

nega leta 1903. prometa K 1,518.872-32. Hranilnih vlog se je vložilo K 226.865-27, dvignilo pa K 151.123-74 in znaša stanje hranilnih vlog dne 30. junija K 753.197-60, torej za K 75.741-53 več nego z dnem 31. decembra 1902. Posojil se je dalo K 64.173-55, vrnilo pa K 28.402-51 in znaša stanje posojil dne 30. junija K 619.988-42, torej za K 35.771-04 več nego z dnem 31. decembra 1902. Sprejemki v tekočem računu so znašali K 483.424-18. Izdatki pa K 542.093-68, in znaša aktivno stanje tekočega računa koncem junija K 171.453-21, torej za K 68.669-50 več nego koncem prošlega upravnega leta.

Nagle smrti je umrl v ponedeljek v 68. letu svoje dobe zobozdravnik Ivan Sticsa. Zadel ga je srčna kap.

Odbor ruskega kružka uljudno vabi vse svoje člane in prijatelje rusčine na prijateljski sestanek o priliki odhoda gospoda Labenskega iz Gorice. Sestanek bo drevi ob 9. uri v stranski sobi gostilne pri „Jelenu“.

Odbita pritožba. — Deželni šolski svet je pred tremi leti določil, da se je nastanila mestna slovenska ljudska šola v prostorih „Solskega Doma“. Ker ni hotelo mestno starešinstvo dovoliti dotičnih denarnih sredstev za najemščino in za druge šolske potrebe, je namestništvo zarubilo mestne doklade do pokritja dotičnih stroškov. Mestno starešinstvo vložilo je pritožbo pri ministerstvu in končno tudi pri državnem sodišču, ki je pa to pritožbo odbilo.

Posvečenje novomašnikov. — Prezvišeni knez-nadškof podelil bode letošnjim četrtoletnikom dne 25. julija subdijakonatu, 26. julija dijakonatu in 2. avgusta presbiteratu. (Posvečenih bode 10 absolviranih bogoslovcev, 7 Slovencev in trije Italijani.)

Kmečki snod. — Odbor „slov. podpornega društva za zavarovanje goveje živine v Gorici“ je sklenil, da priredi dne 19. t. m. javen kmečki snod na slovenski kmetijski šoli. Govoril bode tudi g. Anton Štrekelj. Vabljeni so vsi kmetovalci iz Gorice in iz okolice.

Grozen krvav čin. — V četrtek zjutraj okolo 7. ure je ustrelil kovač Primosig Josip, star 39 let, iz Gorice, na 31-letnega mizarja Sossou Ivana, svojega bratranca ter ga zadel z jedno kroglo za levim ušesom, z drugo pa v desno senco. Že rana, katero je povzročila prva krogla, je težka smrtno nevarna pa je druga rana na desnem sencu, kajti krogla prodrla je v lobanjo, in ranjeni so tudi možgani. Napadalec, kakor tudi ranjenec, sta oženjena. Prvi živi ločen od svoje žene, drugi pa živel je, tako pripoveduje, s svojo družino v najlepši slogi. Pri vsem tem zdi se pa, da je bil Primosig ljubosumen na svojega bratranca. V sredo zvečer prišel je Primosig v ulico Coronini, kjer je prebivala s svojima dvema otrokoma njegova žena Katarina z namenom, da bi jo pretepel. Ali do tega ni prišlo, ker so ljudje poklicali redarje, ki so Primosiga odstranili. Sossou stanoval je istotako v ulici Coronini. Ko je v četrtek zjutraj stopil na ulico, približala se mu je Primosigova žena ter mu začela pripovedovati, kako je Primosig prejšnjo noč razsajal. V istem trenutku pa je priskočil k njima, ne ve se od kje Primosig, in je dvakrat ustrelil na Sossou ter ga smrtno ranil, kakor smo že zgoraj povedali. Potem pa se je spravil na ženo, katero se je lotil grdo klofutati, dokler ji niso prišli na pomoč sosjedje. Redarji so Primosiga aretirali, ranjenega Sossou pa so odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov, dočim so ženo Primosigevo prenesli k njeni materi.

Brivci v Gorici. — Brivci delodajalci in njih pomočniki so se med seboj sporazumeli tako, da bodo od 1. aprila pa do 1. oktobra odprte brivnice od 7. ure zjutraj do poludne in od 1/2. ure popoldne pa do 8. ure zvečer. Od 1. oktobra pa do konca marca odprte bodo brivnice od 8. ure zjutraj do poludne ter od 1/2. ure popoldne do 7. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih odpro se pa brivnice in sicer v poletnem času ob 1/2.6. zjutraj, v zimskem času ob 6. uri, zapro se pa opoludne. Ob sobotah se zapro brivnice in sicer v poletnem času ob 10. uri, v zimskem pa ob 9. uri zvečer — Prvi majnik pa bode praznik.

Svilodni trg. — Do 8. t. m. pripeljali so na goriško svilodni trg 29662 kilogramov svilodov. Ta dan so jih pripeljali le 575 kilogramov. Cena jim je bila najnižja po 2 K 80 vin. kg., najvišja pa po 3 K 80 vin. kg.

Izpred sodišča. — V ponedeljek se je vršila pred tukajšnjim okrožnim, kot kazenskim sodiščem kazenska obravnava proti Antonu Paliku iz Vel. Žabelj, ki je

zausnico, da mu je pretrgal mrenico levega ušesa. Obsojen je bil na trimesečno ječo ter na 70 K, katere mora plačati Trohi za prestane bolečine. Draga zaušnica ta.

Odlično spoštovano občinstvo na deželi se z nova najuljudnejše prosi, ako kdo ve kaj pozitivnega o učencu Fridriku Hren-u, naj sporoči njegovim staršem v Gorici Via Morelli št. 36. — Zlasti se pa prosijo častiti gg. župniki, gg. župani in orožn. poveljstva, da pozvedujejo o njem in ako se v njih občini nahaja, da ga toliko časa tamkaj pridržijo, da sporočijo staršem, da pridejo po njega.

Nevarno ranil je v nedeljo v Solkanu Andrej Škarabot 52-letnega Ivana Poberaja, ko se je ta pogovarjal s Škarabotovo sestro, s katero se je imel poročiti. Poberaj leži v tukajšnji bolnišnici.

Ogenj. — V Ločniku je nastal v sredo po noči pri posestniku Hlade ogenj. Pogorel mu je hlev s senom vred, kakor tudi jeden konj, jeden prasec in več perotnine.

Sklep šolskega leta na c. kr. pripravljavnic za učiteljice v Podgori pri Gorici bode dne 15. julija t. l. Prihodnje šolsko leto se prične dne 16. septembra. V ta zavod se sprejemajo krepki in zdravi dečki, ki so dosegli 14. leto svoje starosti in so dovršili z dobrim vspehom ljudsko šolo ali pa kak razred srednjih šol ter se želé posvetiti učiteljskemu stanu. Podrobnosti glede vpisovanja v ta zavod se pravočasno objavijo.

Toča. — Iz Štanjela nam pišejo: Dne 7. t. m. popoldne padala je neprav debela toča z dežjem med grozno nevihto povprečno stoječo dlan na debelo od Tomačevce čez Kobljeglavo in Štanjel do onstran Gabrij, zajedno tudi Lukovec, Dolenjo Branico, Svino in Šmarje. Napravila je na vseh pridelkih povprečno nad eno tretjino škode. Popolnoma vse je uničila v vasi Kobljeglava, Lukovec in Dol. Branica. V nekaterih teh krajev ni ostalo niti peresa ne grozda na trtah. Enako je z drugimi pridelki. — Bilo je vse belo kot po zimi v snegu. Vsled velikega deževja so nekatere njive razorane oziroma zasute. Obupanje prizadetih je grozno. — V posameznih kotih je še danes toča na vozove. Pabila je tudi v Erzelju, v Gor. Branici, v Šjaku, v Kazljah in v Avberju.

Strelna je udarila v torek po noči v veliki živinski hlev v Monasteru, ki je pogorel, dočim so rešili živino. — V isti noči je udarila strelna v cerkveno sv. Antona v Ogleju in jo hudo poškodovala.

Slaba vest ga je guala na koprive. — Pišejo nam: Bilo je na nekem trgu. Kupec sadja izplačeval je ljudem, kar jim je šlo za prodano sadje. Denar ležal je na mizi. Nekega pa so prsti tako srbeli, da ni mogel storiti od manje, nego da je vzel z mize nekaj svetlih kronic, katere pa mu niso pritakale. Kupec, ki je to zapazil, rekel je dotičnemu nekaj časa potem, da to nikakor ne gre in mu žugal celo z orožniki, ako mu koj ne povrne svetlih kronic, kar se je tudi zgodilo. Kmalu potem zagleda oni, katerega so srbeli prsti, orožnika, ki se je bližal njegovi hiši in mislil si je, kaj, da orožnik njega išče. Naglo zbeži iz hiše, bilo je to že pozno v noč, in teče na neki vrt, kjer se zarije v koprive in kjer je celo noč ostal. Drugi dan pa, ko se je prepričal, da ni orožnik njega iskal, prikaže se spet v domači hiši, a imel je ves obraz rudeč. Koprive so ga namreč ozgale. Bog ve, ako ga bodo še kedaj srbeli prsti?

Salezijanci. — Kdor hoče dati v salezijanski zavod na Rakovniku pri Ljubljani kakega zanemarjenega dečka, ki je dolžan obiskovati še ljudsko šolo, blagovoli naj se oglasiti ustmeno in pismeno pri vodstvu zavoda na Rakovniku, da se mu naznani pogoje vsprejema. Vsprejemajo se dečki tudi s Primorskega. — Ministerstvo za uk in bogočastje je dalo skušnjo sposobnosti in imenovalo ravnateljem oddelka za ljudske šole duhovnika Alojzija Valentina Kovačiča. G. Kovačič je bil duhoven naše nadškofije, ki je svoj čas kaplanoval na Placuti. Pred štirimi leti je vstopil z dovoljenjem umrlega kardinala Massia k Salezijancem. — Zavod obeta mnogo dobrega.

„Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem, je imela prometa v prvem polletju 1903. K 300.445-74. Hranilnih vlog je vložilo 466 strank, skupno K 89.296-98. Vzdignilo pa je 463 strank K 85.162-75. Posojil se je dalo 67 strankam skupno K 35.179-80, vrnilo pa je posojilo 56 strank skupno K 12.519-40.

Vreme. — V sredo in v četrtek padla je temperatura pri nas čudovito. Bilo je kakor v jeseni. — Od drugodi se

kamniških planinah. Tudi Krn dobil je belo kapo. Posebno na Tirolskem padlo je omenjena dva dni mnogo snega, katerega niso pogrešali celo v inomoški okolici. Nevihte so bile po celi Avstriji in snežilo je po raznih planinah, ki leže 1000 metrov nad morjem. Na Dunaju deževalo je 48 ur zaporedoma. V Lvovu in njegovi okolici bil je v sredo tako silen vihar, da je razkrival hiše in jih mnogo tudi porušil. Istotako se poročata tudi iz Temešvara na Ogrskem, da so napravile nevihte v tamošnji okolici velikanske škode na polju.

Nesreča na morju. — V sredo zjutraj je trčila avstrijska vojna ladija „Pelikan“ v bližini istrskega obrežja ob neki navadni italijanski „trabakolu“ tako silno, da se je ladija vsled poškodovanja potopila. Na ladiji se je nahajalo kamenje namenjeno za Benetke. Mornarji italijanske ladije bili so vsi rešeni in jih je vojna ladija prepeljala v Pulj.

Obsojen goljuf. — Te dni je bil na Dunaju vsled pravoreka protnikov obsojen na 18-mesečno ječo neki židovski agent Julij Rosenstein, ki je poleg drugih trgovskih trvdč ogoljufal tudi avstrijsko trgovinsko ministerstvo za 6000 K. Rosenstein je vdbil te 6000 K, kot nagrado za povspesevanje avstrijskega izvoza v Ameriko. Mesto pa da bi Rosenstein povspeseval avstrijski izvoz, podal se je z denarom na Nemško in ga je tam kot lehkovičev zapravil.

Spomenik Leonu XIII. — Na sv. Petra praznik so v Rimu položili temeljni kamen za spomenik papežu Leonu XIII, katerega postavi delavstvo.

Monsignor Volpini. — Monsignor Volpini, ki je bil ravnokar imenovan za tajnika konzistorija, nahajal se je v družbi raznih kardinalov v vatikanu, ko se je zgrudil na tla zadet od kapi. Monsig. Volpini je umrl v četrtek. Sv. očeta niso obvestili o ti smrti.

Najnovije. — Stanje sv. očeta je bilo do polnoči popolnoma nespremenjeno.

Razglas. — C. kr. okr. glavarstvo goriško razglaš: V smislu §§ 16., 18. in nast. postave od 25. oktobra 1896. l. drž. z. št. 220 in dotičnega volitvenega predpisa (prigoga D) se razpišejo volitve v pridobinske komisije namesto po § 22. omenjene postave izstopivših udov in namestnikov, kakor sledi: A) Neposredne volitve: 1. Obdačenci II. razreda v priredbenem okraju in okraju kupčijske zbornice Gorica-Gradiška bodo volili dne 5. avgusta 1903. od 10.—12. ure pred. v poslopu kupčijske zbornice v Gorici (Passaggio Edling št. 7) jednega uda v komisijo in jednega namestnika; 2. Obdačenci III. razreda v priredbenem okraju Gorica mesto, dne 6. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski sednici v Gorici (Corso Giuseppe Verdi) jednega uda in jednega namestnika; 3. Obdačenci IV. razreda v priredbenem okraju Gorica mesto, dne 7. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski sednici v Gorici (Corso Giuseppe Verdi) jednega uda in jednega namestnika. — B) Posredne volitve: 1. Obdačenci III. razreda v priredbenem in političnem okraju Gorica dežela, bodo volili kakor sledi: a) Volilci davčnega okraja Kanal, bodo volili dne 27. julija 1903. od 10.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Kanalu jednega volilnega moža; b) volilci davčnega okraja Ajdovščina, dne 29. julija 1903. od 10.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Ajdovščini jednega volilnega moža; c) volilci davčnega okraja Gorica okolica, dne 31. julija 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16) jednega moža. Tako izvoljeni volilni možje bodo volili dne 10. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini 16) jednega uda v komisijo in jednega namestnika. 2. Obdačenci IV. razreda v priredbenem in političnem okraju Gorica dežela, bodo volili, kakor sledi: a) Volilci davčnega okraja Kanal, bodo volili, dne 1. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Kanalu deset volilnih mož; b) volilci davčnega Ajdovščina, dne 3. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. v občinski pisarnici v Ajdovščini sedemnajst volilni mož; c) volilci davčnega okraja Gorica okolica, dne 4. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16) šestintrideset volilnih mož. Tako izvoljeni volilni možje bodo volili dne 11. avgusta 1903. od 9.—12. ure predp. pri davčnem oddelku c. kr. okr. glavarstva v Gorici (Via dei Cappuccini 16) jednega uda v komisijo in jednega namestnika. Volilni

neveljaven biti. S kolikim ogorčenjem je bil sprejet ta razglas v hrvaški in v slavonski deželi in pa v Granici, so govorili časniki; oglobokem užaljenju in muki bana, pa niso nič omenili. Bridko je moralo biti užaljeno njegovo zvesto srce vsled tega razglaša, akoravno je on moral dovolj prepričan biti, da isti ne more pač imeti nobene veljave zanj, ker je bil on pri cesarju tako sijajno vsprejet, in da je ob njegovci navzočnosti v Inomostu vse molčalo o njegovem odstavljenju, in ker je bilo izročeno posredovanje med obema strankama nadvojvodi Janezu. Kmalu na to je sledila adresa hrvatsko-slavonskega sabora na cesarja, ki je kazala s krepkimi besedami, s koliko ljubeznijo in spoštovanjem je bil hrvaški narod udan banu, kako bolešno je bilo to zanj, da, — med tem, ko je bila razglašena v vseh avstrijskih deželah ustava in svoboda, enakost in bratstvo — da ima le za nje veljati pritisk tuje (madjarske) vlade. (Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Kozane, 29. junija 1903. (Izv. dop.) — (V peresnem boju občinskih volitev v Kozani naša zadnja beseda.) (Dalje.) — Imeniki so bili sestavljeni z vso skrbnostjo na podlagi davkarskega izkaza — in ta je bil v občini kom uradu vsem na razpolago, kateri so v reklamacijski dobi pregledovali imenike. To lahko dokažemo s pričami. Za danes naj zadostuje to, da je prišel neki Marinič z Brestja, pristaš „napredne“ stranke, in je hotel reklamirati; a pokazal se mu je davkarski izkaz in zavrnilo se ga je, naj si priskrbi spričevalo davkarskega urada, da vpis v izkazu ne odgovarja resnici. In tako se je ravnalo še z marsikaterim drugim. Pa tudi pri občinskih volitvah je imel župan vse dni ta izkaz v svojo obrambo, ter kazal onim zavrženim volilcem njih pogrške. Prazne obdobje se prav lahko izlivajo iz peres in z nesramnimi lažnjivimi dopisi, tudi ni nobena umetnost okrog sebe metati — a dokaze, dokaze, gospoda, te je teže doprinosati, in veljavnih dokazov v Vašem slučaju celo ni mogoče, ker jih ni.

Vsi kolovodje „naprednjaške“ stranke so pregledovali imenike in kaj so našli? Napravili so reklamacije za celih 20 drugih volilcev in izmed teh je bilo 18 prav vpisanih v imenikih, in samo radi dveh so se morale davkarske pomote popraviti. (Niti ene županove pomote ni bilo v imenikih.) Ali ni to smešen rezultat, kateri dokazuje najočitnejše, da se je po mogočnosti zadostilo postavi.

G. Anton Prinčič iz Kozane je vzel prepis imenikov I. in II. razreda, g. Školaris pa je zahteval onega III. skupščine, toda storil je to še le tedaj, ko je bil že potekel čas za reklamacije, in ko je bilo županstvo odposlalo glavarstvu vse volilne spise, a pri vsem tem mu je takrat rekel župan, da je pripravljen dovoliti, da si vzame odpis imenika, kadar pride od glavarstva nazaj; — a pozneje se ni v ta namen niti g. Školaris, niti kdo drugi oglašil pri županstvu. Torej so prazna vsa dotična očitavanja in sumničenja.

Pri prejšnjih volitvah se je očitalo županstvu, da imeniki niso bili pravilno, t. j. nepretrgoma skozi štiri tedne razgrnjeni v obč. uradu. To je bila glavna in edina merodajna točka dotičnega utoka. Ponarejanja imenikov pa ni nikdo očital, in ni mogel nikdo po pravici očitati, kakor je zdaj očita po preteku 4 let „Sočin“ dopisnik, ker se ni naš župan nikdar tako daleč izpozabil, da bi ponarejal uradne spise. Za to nesramno obdobje nimamo drugega odgovora nego: Sram Vas bodi, obrekovalce, o katerih se ne ve, ali je v Vas večja lahkomisljenost ali brezvestnost!

Reklamacijska komisija je bila letos izvoljena v redni seji, h kateri so bili vabljeni vsi udje občinskega staršinstva

Rezultat volitve je bil soglasen in nihče ni ugovarjal in ni mogel ugovarjati proti sestavi komisije, v kateri je sedel tudi očiten pristaš nasprotne stranke, podžupan snežanski.

Glede objavljenja volitve smo že v svojem zadnjem dopisu v „Gorici“ in v „Prim. Listu“ vse povedali in razjasnili, kar je bilo treba v opravičenju županovega postopanja.

Župan je v tem oziru letos ravno tako postopal, kakor se je postopalo vedno v tukajšnji županiji pri vseh volitvah. To velja tudi glede zamudnikov pri III. volilni skupščini. Da je župan zastopal stališče stare, neizpodbitne navade tudi nasproti g. vladnemu zastopniku, to dokazuje ravno, da je župan mož na svojem mestu, kateri je dobro vedel, kaj tiči za tistimi volilci, kateri so se oglašili tretji dan po končanem prečitanju volilnega imenika. To je bila volilna spletkar propadajoče nasprotne stranke, le za napravo rekurza, katera je po svojih voditeljih in agitatorjih zlobnala nekoliko mož na volišče, da se oglašijo kot volilci, akoprav so nekateri izmed njih že poprej glasovali, drugi pa niso imeli nobene pravice, ker niso bili vpisani v imeniku in zato tudi nepovabljeni k volitvi, in tudi nekateri, koji so bili prejšnje dni odklonjeni. In vseh takih se jih je zabilježilo v zapisnik 17 pretvezno nepokvarjenih in morda še 14 drugih oglašanih pod krivimi imeni. Zdjaj pa upijejo, da več kakor 200 volilcem se je zabranila volilna pravica. Mi pa pravimo in smo svoje stvari gotovi, da vseh volilcev skupaj, naših in Vaših, kateri niso glasovali, bi jih ne mogli pritrati skupaj še 50, ker jih ni bilo več toliko, da bi bili mogli izkazati svojo vol. pravico, a še tih 50 volilcev je večinoma od doma, drugi pa so taki, katerih ne prižene nobena sila na volišče, ker se sploh ne zmenijo za volitve. Res je, da jih je še veliko število vpisanih v imeniku, pa med temi jih je nekoliko pomrlo, večinoma pa niso prepisani na davek. Udeležba pri volitvi je bila tolika, kolikoršna je le mogla biti — in upitje o dveh sto nedopuščenih volilcih, to je, vidite, kar Vi „naprednjaška“ gospoda tako radodarno predbacivate županu in njegovi stranki — gola sleparija. No, še z velikim naporom, z hudo občutljivimi žrtvami so spravili „naprednjaki“ v vseh treh dneh vseh glasov skupaj samo 220, a zdaj pa kričavi dopisnik toži vesoljnemu svetu, da so jih imeli zadnji dan še nad 200 v rezervi. No, lažnjivi kljukec, ta je pa predebela! Pojte rakom žvižgat, polžem peti, ne pa trositi tako smešne laži razsodnim Bricem! (Konec pride.)

Velike Žablje 3. julija 1903. — Ker kovača dopisov „Soče“ razvidita, da ne kaže odgovarjati, na svoj čas, v „Gorici“ objavljen dopis, prijela sta za drugo struno, ter ne gledé na pregovor: lastna hvala, cena mala, opevata si v 40. šte. „Soče“ slavospev svojih lastnih zaslug. Posvetiti par besed v odgovor tema dopisnikoma račje naprednosti, dovolite g. urednik malo prostora v Vašem cenj. listu. V prvem odstavku med hvalisanjem g. učitelja, za ustanovitev „Vin. sadj. društva“, katere zasluge mu nikdo ne odreka, pravite, da vsled napredka istega povešamo glave. V odgovor to-le: Mi nismo sovražni nobeni dobri stvari, naj si bo v narodnem ali gospodarskem oziru; a z napredkom po Vašem receptu, se nikakor ne moramo vjemati, toliko manj pa se nam ne ljubi z Vami v društvu ravnsati se, kakor se je že večkrat dogajalo, ter so še celo pesti pele, in je Vaše početje obsojal in obžaloval sam g. potovalni učitelj A. Štrekelj. Za tem pravita gg. dopisnika, da nam hoče žolč od jeze počiti, ko vidimo da ima eden od Vaju namreč Vi g. učitelj tri četrtine ljudstva za seboj, temu sledi: upamo da izmed nas nobeden ni podvržen taki jezi kakor je katera oseba med Vami, da bi nam pretila taka nesreča; sicer radi verjamemo, da imate g. učitelj, tri četrtine

iz cerkve greste. Vaše modrovanje o predsedniku kr. šols. sveta je podobno modrovanju kmetiča pod košatim hrastom, kateri bi bil rad imel bučo za želod in želod za bučo; ravno tako tudi Vi g. učitelj bi radi imeli v nekem oziru... Troho J. za Durnika A. in Durnika A. za Troho J... Pišete namreč, da dela z nunčovo glavo. Vprašamo: s čegavo glavo je delal pod prejšnjim spš. g. učiteljem? Nazori, nazori, Vaši bedasti nazori in škandali, kateri so se dogajali v preteklih dveh letih, kojih letnice ostanejo Vel. Žabelcem v živem spominu, so uzrok Vaši usodi. Sploh smešno je, bojevati se z Vašim duševnim gojenčkom vred, za Vaš obstanek, saj učitelj ko službo organista iz zdravstvenih ozirav odloži, potrebuje vse kaj drugega. Zato raj Vam svetujemo, da se potrudite do umirovljenja, in pokojnine, katero Vam iz srca radi privoščimo. Gledé šolskega poduka prepuščamo sodbo starišem po šolskih spričevalih, katera pa ne potrdijo mnenja „Sočinega“ dopisnika. Potem vprašate: zakaj bi šel g. učitelj iz naše občine; zakaj? zato, da bi še kako drugo občino tako osrečil kakor je našo....

Kakor ste pa Vi slišali neko staro ženico, katera je rekla: „malo jih je, zleht pej so“, kakor smo tudi mi od ravno iste čuli, da je ona slišala praviti, da misli baje g. učitelj Vuga iz strahu pred črno obleko, delati prošnjo, da bi nosili dimnikarji belo uniformo. Kar se tiče „inštalacije“, Vam bodi v tolažbo povedano, da inata v rokah, kakor smo čuli, to kakor tudi Vašo stvar dr. Tuma in A. Gabršček, ki gotovo vse dobro ukreneta v veliko zadovoljnost Durnika in g. Vuge.

Iz Dornberga. — Prav lepo veselico nam je priredilo naše vrlo „kat. izobraž. društvo“ preteklo nedeljo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. C. in M. Ob 4. popoldne bilo je na prostornem dvorišču g. Alb. Šinigoja, kjer se je vršila veselica, zbranih udeležencev kakih 750 kakor je soditi po prodanih vstopnicah Slavija sta se udeležili obe stranki, kar je hvale vredno. Videli smo med udeleženci gg. poslance in duhovnike. Vreme je bilo brez dežja, toda soparno-vroče. Podpredsednik društva g. Josip Mrevlje otvori veselico s prijaznim pozdravom na udeležence ter ob zaključku svojega govora slovesno zakliče: „Dokler po zemlji hod' naš Slovanski rod, vedno slovelo bo Ciril-Methodovo ime,“ čemur je občinstvo z živahnim ploskanjem priterjevalo.

Slavnostni govor je imel trgovec g. Fran Kavčič o sv. C. in M. pa o sedanjem času. Govor je bil res primeren sedanjemu času in razmeram. Po nekod, rekel je med drugim govornik, se je tudi med Slovani in celo tudi med Slovenci pojavil veri sovražni duh. Več je nekaternikom mar verski odpadnik, Nemeč Luter Martin, kakor pa sv. C. in M. Svetjša jim je Lutrova kriva vera, kakor pa sv. vera, ki sta jo učila sv. solunska brata. —

Večna sramota bi bila za Slovence, ko bi zapustili svoja apostola, ki sta jim prinesla pravo vero, pismo, omiko, zgodovino pa se oklenilo pustolovca in verskega odpadnika Germana Lutra.

Pevski zbor nam je podal dve pesmi „Nazaj v planinski raj“ in pa „Bojna pjesma“, kateri sta se pod pridnim in spretnim pevovodjem g. Jož. Saksida prav dobro peli. Slava pevovodju in pevcem.

Deklamacija „Jeftejeva prisega“ in „prolog“ k igri „Lurška pastirica“ sta prednašali dekleti Ivanka Kavčič in Jožefa Lah tako precizno, neprisiljeno in ljubko, da si se moral kar čuditi.

Najbolj napeto in radovedno pa smo pričakovali zadnje in glavne točke igre „Lurška pastirica“. In tu smo bili preseneteni, razočarani. Gg. igralke mi bodo oprostile, če jih imenoma ne navajam, ampak le rečem, izvršile ste vse od prve do zadnje izvrstno svojo nalogo, nekakile ste naše pričakovanje.

igri najmlajša, občudno lepo opravljenih angeljkov z zlatopisanimi perotkami, od pobožne -in ljubke pastirice pa slepe Tilke, ki je s svojim nežnim glaskom sopranom srca poslušalcev do solz gani, pa noter do njene matere, mogočne grofinje Osojske, ki ne veruje v čudeže, in so ji le neumno praznoverje, od lurške županije, ki je s početka jednakega mišljenja, kakor Osojka, pa noter do pobožnih romaric v prekrasnih narodnih nošah, ki so tako presunljivo lepo pele — vse — vse to mlado osobje, 49 po številu, se je na sedem metrov prostornem od „Šolskega Doma“ izposojenemu odru tako naravno, priprosto, urno in taktno gibalo in sukalo, da si bil kar osupljen, očaran, iznenaden, nevedé, ali bi gledal, poslušal ali občudoval ta mladi pisani svet, ki tako živahno predstavlja „Lurško pastirico“. Res, le en glas gre med občinstvom, kaj takega se nismo nadejali, kaj tako lepega nismo pričakovali; naj bi nam izobraž. društvo to igro ponovilo. Ob koncu veselice so nam še zapele Marjine hčere iz prijazne Podgore prav krasno „Lahko noč“, za kar jim bodi na tem mestu izrečena srčna zahvala. Potem je bil veselichen program v splošno in popolno zadovoljnost končan — mi pa smo se veseli razšli z nado na prijazno svidenje.

Politični pregled.

Naš cesar

se je podal v Ischl, kjer ostane čez polletje.

Kriza na Dunaju rešena.

Ministerska kriza je torej za sedaj rešena. Dr. Körber ostane še naprej ministerski predsednik in ravno tako ostanejo na ministerskih stolih ostali njegovi tovariši, razun dr. Rezek, ki noče na nikak način ostati v sedanjem ministerstvu. Da je kriza formalno rešena, dokazuje cesarjevo lastnoročno pismo do dr. Körberja, katero je priobčil v sredo uradni dunajski list „Wiener Zeitung“, in ki se glasi tako-le:

„Ljubi dr. Körber! Po zrelem preudarku in temeljiti preiskušnji vseh razlogov, ki so Vas napotili, da vložite demisijo svojo in celega svojega kabineta, ne morem, vkljub vsem težkočam, ki po Vašem mnenju obvladujejo položaj in ovirajo Vaše delovanje, ustreči Vaši prošnji za odpust. V oči gled vevažnim zadevam, ki zahtevajo rešitve v bližnjem času in se morajo poveriti Vašim izkušnim močem, potrebujem tudi nadalje Vaše dragocene pomoči. Ko rade volje izrekam Vam in ostalim članom ministerstva zahvalo in priznanje za mnoge dosedanje zasluge, računam na Vaš že večkrat preiskušeni patriotizem in Vas zagotavljam svojega nadaljnega popolnega zupanja.

Dunaj, 7. julija 1903.

Franc Jožef I.

Te rešitve ministerske krize pa se navidezno najbolj vesele Nemci, pravimo navidezno, ker so tudi oni prepričani, da je kriza le začasno rešena, in da zopet nastopi v jeseni, ko bode sklican državni zbor, da sklepa o avstro-ogerski nagodbi, ko bode treba govoriti jedno besedo tudi s Čehi in Jugoslovani.

Ogrski parlament.

V ogrskem parlamentu se še vedno nadaljuje razprava o programu ministerskega predsednika grofa Khuena Hedervary. Mož se pri ti razpravi jako čudno vede. Kakor mu kaže, tako se izvija pred raznimi izjavami govornikov ter po potrebi popravlja svoj program. Vkljubo neodvisne stranke se je sicer sklenilo z 26 proti 20 glasovom, da se obstrukcija opusti, ali oni člani neodvisne stranke, ki so že pred tem sklepom istopili iz stranke in pa tudi oni, ki so glasovali proti klubovi večini, nadaljevali bodo obstrukcijo, in njim se pridružijo tudi Ugronovi pristaši in še nekaj drugih poslancev, tako da jih bode vseh skupaj kakih 52, ki bodo poskusili nastopati z najodločnejšo obstrukcijo proti sedanjji viadi. Obče je mnenje tudi danes še, da se novi ministerski predsednik nikakor ne bode mogel držati dolgo časa na krmilu.

Spremembe v vojaški službi.

Novi ogrski domobranski minister je povedal v ogrskem državnozbornem vojaškem osek, ki je imel te dni svojo sejo, da se namerava doba vojaške službe tako spremeniti, da bodo morali služiti vojaki vzeti k konjištvu in pa k gorski artileriji tri leta. Pri mornarici služili bodo vojaki mesto štiri leta le tri leta. Pri vseh drugih vojaških četah se pa

v Gorici (Via dei Cappuccini št. 16, I. nadstr.) med uradnimi urami.

Razglas. — C. kr. finančno ravnateljstvo v Trstu razglasi:

Odpustki na zemljarini in bišarini, potem znižba glavne svote obči pridobari in davčnemu merilu za podjetje, zavezane javnemu dajanju računov, za leto 1903. Na temelju člena IV. vstevši XI. zakona od 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220, določajo se zgoraj navedeni davčni odpustki in znižbe za leto 1903, sledeče: 1. Odpustek na zemljarini s 15% in na hišni najemarini in hišni razredarini, izvzemši 5 odstotni davek od donosa davka prostih poslopij, z 12 1/2% državnega davka. Ta odpust se pa ne razleza tudi na neerarične doklade, katere se tedaj odmerijo in poterjajo od cele državne pristojbine brez odpustka. 2. Znižba glavne svote pridobarine od 25%, izvršena že v minulih letih, ostane tudi za tekoče leto v veljavi. 3. Davčno merilo za podjetje, imenovane v § 100 odstavek 1. in 5. navedenega zakona, ki so zavezane javnemu dajanju računov, določa se kakor minuloga leta z 10% čistega dohodka.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelm, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštini zavoj s 15 zavilki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Wilhelm-ovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2.—, poština pošiljatev 15 kom. K 24.—. Wilhelm-ovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje izključljivo v lekarni Frana Wilhelm, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirjalno, bol blažeč in utešljivo pri boleznih živcev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in v kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolečine vsled kake napore hoje ali zastarelih boleznij; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim uspehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mrčesnemu piku.

V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku b trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Odda se v najem

tri pritlične prostore

v ulici Vetturini št. 9.

Oglasiti se je v „Narodni Tiskarni,“

Odlikovana
mizarska in strug delavnica.

A. Črnigoj

(društvenik „Miz. zadruge“)

v Gorici,

Tržaška ulica h. št. 18.

Priporoča svoje

mizarske izdelke

vseh slogov in za vsaki stan.

Izdeluje tudi vse

strugarske izdelke

točno po naročilu.

Vsa naročila se pre-
skrbi v najkrajšem času
po zmernih cenah. Delo
lično in trdno.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

priestna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Joehmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih usojmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Leop. Reja,
gostilničar „Pri Golobu“
na voglu ulice Morelli

Priporoča pristna briska bela in črna vina. — Izborna kuhinja postreže o vsakem času z okusnimi mrzlimi in gorkimi jedli.

Zastopstvo za prodajo pravega ljubljanskega kislega zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštivilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Narocitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Presrčno zahvalo izreka tem potom velečastiti duhovščini, cenjenemu učiteljstvu, osobito pa svojim sosedom za čast, ki so izkazali naši preljubljeni

TEREZINI

ob času, ko smo jo spremili k večnemu počitku,

žalujoča rodbina Štrekelj.

V Gorjanskem, 7. julija 1903.

Dražbeni oklic.

Podpisano županstvo odda dne 20. t. m. v obč. pisarni zidanje nove obč. hiše (občinskega doma) na ponudbeni dražbi od 11. do 12. ure dop. Ponudniki naj vlagajo svoje postavno kolekovane ponudbe, opremljene z 10 odst. varščine na tuk. župaustvo.

Načrti in pogoji se lahko ogledajo v tuk. pisarnici.

Zupanstvo v Št. Andrežu,
2. julija 1903.

A. Lutman,
župan.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stikalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Sošk. mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, ter na novo otvorenjeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega mosta proti Gorici v hiši g. Fogarja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa v sodarsko in kolarsko stroko spadajoča dela, in postrežba z lesom po najnižji ceni. —

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stikalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stikalnice za seno, mlaticilnice, vilt, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; želežno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

„Krojaška
zadruga“
Gorica,
Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chifona in prtonine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in pogrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštine prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!